

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 10.

15. oktobra 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

Oktober.

1. Sv. Remigi, škof. Sv. Remigi, ki se je na Francozkem od žlahtnih pa tudi bogaboječih staršev rodil, ter poznej škof v Remsu (Rheims) bil, ima po škofovsko napravljen goloba pri sebi; golob oljeno steklenico v kljunu derži. Ko je namreč sv. Remigi Klodovika, kralja Francozkega, imel kerstiti, sv. olja ni imel; pa! glej golob mu ga je v steklenici prinesel. Nar lepši je ovi kerst Klodovika kralja v cerkvi sv. Bonifacia v Monakovem malan viditi. Remigi škof keršējuje kralja Francozkega. Kralj ima v desnici navzdolj obrnjen meč ter pred kerstnim kamnom kleči. Golob priferči nad medenico; za kraljem je njegova so-pruga s krono na glavi ter roke križema sklenjene ima. — Leta sv. steklenica se je dolgo hranila, je bila iz bele steklenine, zlat golob z razpetimi habami jo je deržal, kljun njegov je bil s koralov in pa rudeče noge. Olej je bil rudečkast, čist in le malo tekočen; kader so kralji bolehal, se je zmanjšal, kader so pa ozdraveli, se je spet pomnožil. L. 1793 se je bila steklenica spet zlomila. V neki cerkvi v Parizu so 4 kipi ali štatve viditi namreč Klodomira, Klodovika in Klotilde, kakor tudi sv. Remigia. Klodovik ima žezlo, kterega verh ima podobo postojne; Remigi pa kot škof ima pod nogami strahoto s človeško glavo, kar gotovo pomenja, da je svetnik nar več v spreobrnjenje Klodovika pripomogel. Vsi 4 kipi imajo žar okoli svojih glav.

Drugo znamenje sv. Remigia so vrabci, kteri so se prav privajeni njemu bližali.

2. Sv. Leodegar, škof in mučenec. Od ovega svetnika se le toliko ve, da je bil škof v Otenu (Autun) na Francozkem; frankiški kraljevi namestnik Ebroin ga je preganjal, mu jezik izrezati, ter s vedrom očesa izpuliti ukazal; Leodegar je pa še brez jezika dalej pridigal. To v razjasnjenje podob njegovih, kterih mi še nismo vidili.

3. Sv. Marija sv. Roženkranca. Kot kraljica sv. roženkranca ima Marija božje dete na rokah ter obedva patnoštre ali molke v

rokah imata. Okoli nju je pa navadno malanih 15 skrivnost roženkranca, namreč oznanenje in obiskanje Marije device, rojstvo, darovanje in najdba Jezusa Kristusa v tempelnu; njegove težave na oljski gori, njegovo bičanje, kronanje, noša težkega križa in križanje; njegovo od smerti ustajenje, njegov vnebohod in prihod sv. Duha, vnebovzetje in kronanje Marije Device. Ove skrivnosti obdaja venec iz belih, rudečih in zlatih rož, ktere veseli, žalostni in častitljivi del sv. roženkranca pomenjajo. So podobe, na katerih Marija božje dete na krilu molek podaja sv. Dominiku (poleg njega je krogla in pes z gorečo bakljo *) in sv. Rozi Limanski iz reda sv. Dominika, ktera ima ternjevo krono na glavi. Na nekterih podobah usmiljeni Jezus svetemu Dominiku molek, Marija pa rožen venec podaja. Slikar Dragutin Loth je izdelal podobo, na kateri Marija sv. Dominiku molek podaja, v tem, ko Roza Limanska božje dete na roke jemlje. Še je tudi podoba, na kateri Marija z božjim detetom na prestolu sedi; na eni strani je sv. Roza, na drugi pa sv. Dominik.

Menzel v svoji „simboliki“ II. stran 286 do kaj lepega in zanimivega od sv. roženkranca ima.

4. Sv. Francišk Serafinski, spoznovavec. Le malo bo svetnikov, kteri na svojih podobah toliko simbolov ali znamenj imajo, kakor sv. Francišk, kteri se zavolj goreče ljubezni do Boga Serafinski, kakor tudi Asiški od mesta Asisi na Laškem imenuje, kder je l. 1182 luč sveta vgleдал. Da lilija v njegovih rokah čistost njegovo naznanuje, že vemo. On derži razpadajočo palačo Lateransko, kakor se je bilo papežu sanjalo. Ima križ patriarhov, ter z ного na kroglo stopa, (pomenja svet, kterega je zaničeval). Tudi ima mertvaško glavo v rokah ali pa pred seboj. Enkrat se mu je bil Seraf s 6 perutami prikazal, ki je na križu visel; pet žarov je seglo do peterih ran, ktere je svetnik na svojem telesu prejel, kar se tudi večkrat malano najde. Tudi on je otroka od smerti zbudil, zatoraj ga pred seboj ima. Viditi je pri njem večkrat jagne, ktero je vselej pred sv. hostijo na kolena padalo. Znamenita podoba, ktero je slavni Murillo malal, nam kaže, kako se ovi svetnik po ternju semtertje valja, iz vsakega ternja pa roža priraste. Nekteri ga malajo, da ima roko z dvema mečema križema prebodeno, kakor ga je Pacifiko, preden da se je bil spreobernal, v prikazni vidil. V časih je tudi volk pri sv. Francišku viditi, kterega je bil k sebi privadil. Sploh se ga tudi ptice niso bale; tako je brati, da je lastovkam zapovedal, naj da molčijo in njegovo pridigo poslušajo in ubogale so ga. Legenda tudi pripoveduje, da, ko je svetnik umrel,

*) Glej korš. kat. simboliko mesca augusta.

so se po noči vsi škerjanci na strehi njegove bajtice zbrali in peli. Da je bil ovi svetnik vtemeljitelj reda Franciškanov, je obče znano, tudi „Djanje svetnikov“ mnogo lepega in zanimivega od njega pripoveduje.

5. Sv. Placid, mučenec. On je bil redovnik sv. Benedikta, ter od njega na otok Sicilijo poslan, kder ga je mučilstvo čakalo. Morski ropar Mamuha iz Afrike mu je vzkazal jezik izrezati, ga potem na sidro ali mačko kakor na križ privezati, ter potem mu glavo odsekati. Ravno to se je tudi njegovim bratom zgodilo. Zatoraj vidimo ga v redovni obleki benediktinarjev in sidro v roci, ali pa z mečem na svoj izrezan jezik kaže. Kdaj da se je to zgodilo, se za gotovo ne ve.

6. Sv. Bruno, spoznovavec. Ta svetnik se je v Koloniji l. 1030 rodil. Vtemeljal je red Kartajzarjev, v katerih obleki ga tudi navadno malajo; namreč v dolgi suknji iz belega sukna z ravno tako kapuco in škapulirjem, ki se pri kolenih po dveh belih trakih vkup derži. Ima tudi navadno križ, katerega konci lepenje ali listje poganjajo; ali pa sveto martro in mertvaško glavo, ki včasih na knigi leži. Zvezda na njegovih persih ali zarja iz zvezd okolj njegove glave nas opominja, da je sv. Hugon škof v Grenoblu 7 zvezd v prikazni vidil, ktere so Brunona in tovarše njegove naznanovale, ki so se bili v pustotnem kraju njegove škofije naselili. Umerl je l. 1101.

7. Sv. Justina, devica mučenica. Že enkrat smo svetnico ovega imena omenili, namreč 28. augusta; imamo pa pred seboj spet drugo, kateri je tudi Justina ime, in ktera v znamenje svojega mučeništva palmo v rokah ima; zakaj Ariani in neverniki so njo in njenega brata sv. Aurea med božjo službo v Mogunciji usmertili ter njune trupli v nek studenec vergli, dokler jih ni nadškof Rihulf našel in slovesno pokopati dal.

8. Sv. Brigita, vdova. (Glej kerš. kat. simboliko 21. febr.)

9. Sv. Dionizi škof in mučenec. Sv. Dionizi v Atenih na Gerškem rojen je bil izmed sodnikov, kateri so se Areopagiti imenovali. Ko je Jezus na križu umiral, je solnce izvanredno merčalo. Dionizi je to vidil in neki rekel: „Ali že sam Bog terpi ali pa razpada svet!“ Sv. apostelj Paul ga je bil v Kristusovi veri podučil ter ga za prvega škofa v Atenih postavil. Poznej je bil Dionizi v Rim prišel in papež Klemen ga je v Galijo poslal. V Parizu so njega in njegova dva tovarša, mašnika Rustika in diakona Eleverija prijeli, bičali in razno mučili, slednič pa na gori Montmatri obglavili. Ravno 101 leto je bil star, ko je palmo mučeništva dosegel. Po obglavljenju pa se je njegov trup vzdignil, roke so za odsekano glavo prijele, ter tako je šel od gore Montmartre do kraja, kder so poznej po njem imenovano opatijo St. Denis

postavili, v kateri je tudi pokopan. Tako namreč opat Hilduin pripoveduje, kateri je življenje ovega svetnika popisal. Vidimo ga pa po škofovsko napravljenega nesti svojo odsekano glavo, ki ima še škofovsko kapo. Le malokdaj je viditi, da ima mitro na glavi, in še eno odsekano glavo na knigi pri sebi. Sv. Dionizi je zaštitnik Francozkega, in „st. Denis“ je bilo geslo Francozov. Tudi ovi svetnik se v versto 14 pomočnikov šteje.

Pa je bilo še več svetnikov, ki so kakor Dionizi svojo odsekano glavo nosili; vonder nekteri mislijo, da to le pomenja, da so svojo glavo Bogu darovali.

Leti svetniki so: 1. Sv. Alban, 2. sv. Valeria, 3. ssv. Feliks in Regula, 4. sv. Nikasi škof, 5. sv. Ursicin škof, 6. sv. Prokul, 7. sv. Didier škof, 8. sv. Venerand, kterege pa ne malajo z odsekano glavo, 9. sv. Feliks papež, ki ima papeško krono na odsekani glavi, 10. sv. Elifi, 11—14. sv. Frontazi in njegovi tovarši, sv. Severin, Severian in Silan, 15—19. ssv. Lucian, Osita, Placidi, Urs in Viktor.

10. Sv. Frančišk Borgia spoznovavec. Ovi svetnik je bil poprej vodja v Gandii in Španski grand ali velikaš. Poznej pa je stopil v red jezuitarski, kterege tretji general je bil. Le na papežovo povelje je vzel klobuk kardinalov, toraj ga kot kardinala pa tudi v redovni obleki jezuitarjev vidimo, poleg njega pa knezovski klobuk v spomin njegove prežlahne rodbine. Umerl je 1. oktobra 1572, l. 1683 je pa Inocenc XI. papež njegov spomin 10. oktobra obhajati vokal.

11. Sv. Burkard, spoznovavec. Kar ovega svetnika zadeva, nam je le to za gotovo znano, da zavolj njegove goreče pobožnosti k zakramentu presvetiga Rešnjega Telesa sv. hostijo ali pa monštranco v rokah derži. On je zaštitnik mest Bormacije in Virzburga na Nemškem, tudi ga na pomoč kličejo v boleznih ledij in udov.

12. Sv. Maksimilian, škof in mučenec. Drobince l. 1847 nam prav lepo podoba ovega svetnika kažejo. V škofovski obleki je in obdan od nebeške zarje, dva angelja sta pri njem, nad njim pa meč in palma, v znamenje mučenstva njegovega, pa tudi venec, ki nas njegove nedolžnosti opominja. Pod njim v lepi rodovitni dolini leži staro mesto slovensko Celje, kder je za pravo vero svojo kri prelil in katero ga svojega posebnega zaštitnika časti.

13. Sv. Koloman, mučenec. Ta je rojen Ire iz kraljeve rodovine in je romal v svete dežele; ko je skoz Avstrijansko potoval, so ga kot ogleduha prijeli in meddvema razbojnikoma obesili l. 1012, zatoraj so vislice njegovo navadno znamenje. svetnik je pa po romarsko napravljen. Njegova nedolžnost in

svetost se je pa v tem spoznati dala, da njegovo truplo ni strohnelo, trupla tolovajev so divje ptice pojedle. Tudi drevo, na katero so ga bili obesili, je v sredi zime ozelenelo in cvetelo. Vse to se je v Štokerevu na Avstrijskem zgodilo, od kodar so njegovo truplo v Meličanski samostan prenesli, ter slovesno pokopali. Sv. Kolman je poseben zavetnik Avstrijancov. Kot drugo znamenje mu nekteri divje rase pripisujejo, ker si je bil privadil.

14. Sv. Kalist, papež in mučenec. Zastran ovega svetnika koj to omenimo, da so mu l. 226 mlinski kamen na vrat privezali ter ga tako v nek studenec vergli; zatoraj je oboje, mlinski kamen in studenec njegovo znamenje.

15. Sv. Terezija, devica in duhovska mati nun. Leta slovita svetnica se je l. 1515 v mestu Abula na Španskem rodila; umerla je pa 4. oktobra 1582; papež Gregor XV. je pa njen spomin 15. oktobra obhajati ukazal. Bog jo je z mnogimi gnadami oblagodaryl. Podobe jo nam kažejo v redovni obleki karmelitarc; plameneče serce ima v rokah, katero včasih angelj z ognjeno pušico prebada, v brevirju je namreč brati, da je to sama vidila na sebi storiti. Tudi ima pri sebi večkrat križ s 4 ali 5 dragimi kamni okinčanega, kar je pa le ona sama vidila, in kar bi petere rane pomeniti utegnilo. V spominj, da je sv. Terezija toliko izverstnega in lepega spisala, tudi pero v rokah ima. Ona je spet prvo ojšrost v Karmelitarški red vpeljala, kateri nek od Elijaza svoj začetek in od gore Karmel svoje ime ima. Zatoraj se tudi najdejo podobe, ktere nas tega skrivnostnega začetka opominjajo; n. pr. podoba, na kateri je Elijaz viditi na tleh ležati, pri njem sta pa dva vrana. Iz njegovega krila se vzdiguje križ, na ktereга koncih tri nar slovitejši svetniki karmelitarškega reda stojé, vsak s svojo prislovico, namreč: z verhja sv. Terezija (aut pati, aut mori — ali terpeti ali umreti), na desni sv. Janez od križa (pati pro te — terpeti za te), na levi pa Magdalena od Pacis (pati non mori — terpeti ne umreti)

16. Sv. Gol, opat. Kakor marsikteremu, tako se je tudi nam v otročjih letih, ko smo kolede pregledovali, čudno zdelo, kako da pod podobo medveda ime svetnika, namreč sv. Gola stoji. Kar zastran tega vemo, hočemo tukaj povedati. Sv. Gol, sred 6. stoletja na Irskem rojen, je bil učenec sv. Kolumbana ter je slovito št. Golsko opatijo na Švajcarskem vtemeljil. Podobe ga nam kažejo puščavnika, ki ima palico (včasih škofovsko) v roci, pri sebi pa medveda, ki mu derva nosi; zakaj takega si je bil privadil, da mu je derva in druge reči donášal. Umerl je 16. oktobra 627 ter je zaštitnik zgoraj imenovane opatije in varh petelinov, to gotovo zavolj tega, ker njegovo ime „Gallus“ petelina pomenja. V basiliki svetiga Bonifacija v Monakovem je viditi, kako sv. Gol svoje učence podučuje in razpošilja. Med vrati samostanskimi sedi mnih s knigo v rokah. Pred njimi je pa sv. Gol kot opat, ki dva persta na glavo

mniha polaga, kateri romarsko palico v levi derži. Na desnici slednjega je drug mnih, na odhod napravljen ter ima v desni tudi romarsko palico, čez levo ramo pa žakelj. Cesar Miroslav iz Švabskega je l. 1215 vitežki red medveda vpeljal v hvaležen spomin, da so opat št. Golski in plemenitashi v Švicu pomagali za nemškega cesarja voliti ga. Udje ovega reda so na zlati ketini okolj vrata nosili medveda, znamenje sv. Gola. Vender tega reda zdaj ni več.

17. Sv. Jadviga (Hedviga), vdova. Ponosno pozdravimo ovo svetnico kot našo rojakinjo, ktera je bila hči Bertolda, vojvoda Koroškega in mejnega grofa Moravskega; toraj gotovo na Koroškem rojena, potlej pa soproga Henrika, vojvoda Polskega in Šlezkega, s katerim sta si obljubo storila, tudi v zakonu čisto živeti. Po tem takem je bila ona opatica ali predstojnica samostana Cisterciensarc, kterege je bila vtemeljila; toraj jo navadno vidimo v redovni obleki s knezovsko krono na glavi; v rokah pa čevlje derži, ker je vedno bosa hodila ter le pred ptujimi ljudmi se obula. Tudi podobo usmiljenega Jezusa in njegove matere Marije ima. Umerla je l. 1243.

Obletnica posvečenje vseh cerkev. Križ v sredi venca nas opominja blagoslovljenja ali posvečenja cerkev; zakaj ravno takih znamenj je v vsaki cerkvi 12, kder so škof stene mazilili, in pomenijo 12 apostolov.

18. Sv. Luka evangelist. Zakaj da sv. Luka evangelist podobo vola ali junca pri sebi ima, smo že v kerš. kat. simboliki mesca aprila str. 202 omenili; zdaj koj še to pristavimo, da je večkrat tudi v tem viditi, ko podobo matere božje mala; zakaj zraven da je bil zdravnik in lekar je nek tudi malati znal, toraj ga malarji in podobarji svojega zavetnika častijo. Bil je v Antiohii od nevernih staršev rojen, pa od sv. Pavla v keršanski veri podučen, ter potem njegov pomagovavec in tovarš. Že silno starega so nek na oljko obesili.

19. Sv. Peter Alkantarijan, spoznovavec. Ako ravno je več imenitnih in čudnih reči od sv. Petra Alkantarijana slišati in brati, vender je na podobah na tem spoznati, da ga v redovni obleki Francižkanov malajo, ter goloba pri svojem ušesu ima; zakaj zavolj svoje svetosti je ovi svetnik prejel od Boga dar prerokovanja in ptujih jezikov govoriti. Tudi ima v rokah bič v spomin svojega spokornega življenja. Rojen je bil v Alkantari na Španskem l. 1499, je stopil v red Francižkanov, ter v tem l. 1562 zameril.

20. Sv. Hilarion, spoznovavec. Ovi hrabri premagovavec hudča in čudodelni mož, ki se je l. 291 po Kristusu v Jabati blizo mesta Gace na Afrikanskem od nevernih staršev rodil, je bil učeneec sv. Antona puščavnika ter je tudi od mladih let ves čas v samoti kot puščavnik preživel. Po znamenju sv. križa je strašnega zmaja na zapaljeno germado zagnal, na kateri je zgorel. Na podobah ga

vidimo kot puščavnika v same kože oblečenega, pri njem pa germado, na kateri je strašni zmaj zgorel. Umerl je 80 let star l. 371.

21. Sv. Uršula in tovaršice, device in mučenice. Leta že od starodavnih časov sloveča svetnica, kateri v čast toliko cerkev po hribih in dolinah posvečenih stoji, tudi toliko keršanskih deklet njeno sv. ime nosi, je bila ajdovskega kralja na Angležkem hči. Zakaj in kako da se je z enajst tisuč devicami na barko podala, nam legenda pripoveduje kakor tudi, da jih je po čudnem naklonu božjem silni vihar proti Nemškemu zagnal v reko Rin, po kateri so brez mornarjev same jadrane in veslale. Tam pa so jih divji Hunci napadli, s puščicami nektere postreljali, nektere pa z mečem posekali l. 440. Tako toraj vidimo sv. Uršulo ali že na barki, ali pa kako svoj plajš nad svoje tovaršice razprostira. Tudi je viditi, da ona kakor njene tovaršice pušice v rokah imajo, poleg njih je pa barka viditi, na nekterih podobah še škofe med njimi vidimo, sv. Uršula ima krono na glavi, in včasih bandero v rokah. Podobar Peter Kandid je malal sv. Uršulo, da ima v desnici dve pušici in lovorovo vejico; njena tovaršica, sv. Kordula pa ima v levi vejico, desno na persi polaga, oči pa v Kristusa obrnjene ima, ki jih od zgoraj blagoslovlja. Med Uršulo in Kordulo so Hunci viditi. Od sv. Kordule še pové legenda, da je poprej bila boječa, se prikrla in ubežala; ali hitro je svojo maloserčnost spoznala ter se povernivši tudi veličasten venec devic in mučenic prejela. Njeni spomin se 22. oktobra obhaja. Golob pri njenih nogah nas opominja, da je golob sv. Kunibertu pokazal mesto, na katerem da je sv. Uršula pokopana.

23. Sv. Joanez Kapistran, menih. Ta je bil Franciškanarskega reda in v Kapistrani na Napolitanskem domá, od tod toraj njegov priimek. Ko se je vojska kervoločnega trinoga Mahomeda II. proti Vogerskemu valila ter pokončanje protila vsemu svetu kristjanskemu, tedaj je papež Kalikst III. poslal Janeza Kapistrana, izverstnega pridigarja, oznanovati in klicati na križansko vojsko. Kot pridigar križanske vojske on tudi oddelek napeljuje ter pomaga Turke zmagati. Umerl je l. 1456 ter ima na podobah križ na persih kakor tudi bandero križa v roci.

24. Sv. Rafael, arhangel. Sv. Rafael, zdravnik blagosti, angelus medicus salutis, ima po romarski navadi tikvico in dolgo palico, zakaj spremljal in varoval je mladega Tobija na njegovem potovanju, ima tudi vselej perute. Večkrat ima ribo, pred katero je svojega tovarša branil, da ga ni požerla. Leto prigodbo narvečkrat malano vidimo, kako Tobija grozno ribo zagrabi. Slikar Viktoors je pa malal, kako stari Tobija s svojo družino Boga hvali za spet prejeti pogled, v tem ko Rafael med oblaki zgine. Nekteri menijo, da je Rafael bil, ki se je bil pastirjem pri Betlehemu prikazal.

25. Ssv. Krispin in Krispinian, mučenca. Ta dva svetnika sta si brata bla od keršanskih staršev v Rimu rojena, ter

sta tudi vkup palmo mučeništva dosegla. Kako da so ju mučili, je u Djanji svetnikov brati; pa nimata takih znamenj pri sebi, ktere bi to naznanovale, ampak vidimo le pri njima orodje čevljarско, ker sta obadva čevljarja bila; toraj tudi ju čevljarji in tkavci svoja zaštitnika imajo. Palmo mučencev sta dosegla v mestu Soisson v Galiji za cesarja Diokleciana. — Dans se tudi obhaja spominj sv. Krisanta in njegove žene Darije mučencev, ktera so med drugimi mukami z gorečimi bakljami žgali; toraj tudi take v znamenje svojega mučeništva pri sebi imata.

28. Ssv. Šimon in Juda, apostola. Kakor je sploh znano, sta si leta dva apostola brata bila. V razložek od Šimona Petra je imel prvi ime Kananejec od vasi Kana v Galileji in tudi Serdnik zelotes, zakaj s svetim serdom je skerbel za čast svojega svetega učenika in za izpolnvanje svete postave. Juda pa, da bi se razločil od Judeža izdajavca, se je tudi Tadej imenoval, ter si je bil po D. Mariji, sestri svoje matere Marije Kleofe, s samim Jezusom v žlahti. Ne bodemo ponavljali, kar se v „Djanju svetnikov“ in drugod o njunem življenju in oznanovanju Kristusove vere čita, le samo omenimo, da sta obadva v Perzii venec mučencev dosegla; sv. Šimona so namreč prežagali, toraj tudi žago v rokah ima; sv. Judo so pa s sekiro glavo odsekali, kar sekira v njegovih rokah naznanuje. Vonder niso vsi cerkveni pisatelji zastran smerti ovega apostola enakih misel, kakor ga tudi nekteri podobarji le z gorjačo alj pa navzdol obrnjenim križem malajo. Tudi ima Jezusovo podobo na persih, ker je nek svojemu nebeškemu učeniku podoben bil.

29. Sv. Narcis, škof. Ta ima na podobah verč pri sebi; zakaj bere se od njega, da je o veliki noči, ko je olja v svetilnice zmanjkalo, po goreči molitvi vodo v olje premenil. Bil je v 2. stoletju škof v Jeruzalemu, kder je še več drugih čudežev storil ter 116 let star umerl.

31. Sv. Wolfgang (Volbang), škof. Popisovaje življenje ovega svetnika pravi „Djanje svetnikov“ II. str. 513: „Med toliko učenimi in svetimi možmi kateri so redovno sv. Benedikta kinčali, slovi posebno sv. Volbang, škof mesta Ratisbona na Nemškem. Rodil se je od bogatih staršev v Ssevii v devetem stoletju. Vonder naša naloga ni, vse to ponavljati, kar je že tam tako mikavno in lepo pisano; toraj koj poglejmo na njegove podobe, kako se on na tajistih loči in spozna od drugih svetnikov. Pervo in poglavitno znamenje njegovo je bradlja ali sekira, ktero je sv. Volbang iz gore vergel, ktera je čudovitno daleč daleč zletela ter se tam v tla zasadila in obtičala, kder so poznej njemu v čast kapelo pozidali. Pri njem je včasih tudi pesmica brati, ktero na sekiro kleplje ki je namreč namenjena: „sordes resecare pudendas“ to je: gerde pregrehe iztrebiti. Tudi ima včasih cerkev v rokah ali pa pri sebi, ktera je gotovo velika cerkev v Ratisboni. Umerl je l. 994. Bavarsko, Ratisbon in Etingen ga svojega zaštitnika častijo, tudi ga zoper mertvoud na pomoč kličejo.

Pridiga za vseh svetnikov god.

(Od keršanske popolnamosti; gov. L. D.)

Iščite nar popred božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo priverženo. Mat. 6, 33.

V v o d.

„Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, ker z gnado božjo so, kar so in njegova gnada v njih ni bila prazna, in Jezus Kristus jim je s svojim sv. Duhom pomagal, da so svoje slabosti premagovali. Karkoli jim je bilo potrebnega, pobožno in bogoljubno živeti, vse jim je bilo darovano s pomočjo božjo. On jih je posvetil v resnici, in jim je dal, da so sadu obrodili v sv. Duhu: „Ljubezen, veselje, mir, poterpežljivost, prijaznost, dobroto, prizanesljivost, krotkost, vero, pohlevnost, zatajanje, čistost.“ Obvaroval jih je, da niso padli in niso grešili, kajti čuli so, so bili trezni, stanovitni, nepremakljivi v veri; in ko se je čas njih razveze približeval, ko so se že dobro vojskovali, svoj tek že dokončali, sv. vero ohranili, jim je Gospod dal krono pravice, ki je bila za nje pripravljena! Tako glejte, Gospod sam te svoje zvojljene spoštuje in časti, ali jih mar mi ne bomo častili? Nar bolj jih bomo pa častili, če si bomo prizadevali jih zvesto posnemati; tudi nam je namenil Gospod zadobiti večno zveličanje, in nas je odločil, da čisto in brez greha živimo, kot pred njegovim obličjem, njegova volja je naše posvečenje; zakaj gotovo je, da nihče ne bo gledal Gospoda, ki ne bo spodobno živel po poklicu, h kateremu je poklican.

Kaj nam pa je storiti, da bi po poklicu spodobno živeli, in enkrat k tej popolnamosti prišli, kakor so prišli vsi tisti naši bratje in sestre, katerih god dans obhajamo? Na to vprašanje vam bom dans v Jezusovem imenu odgovoril, le lepo se pripravite!

Razlaga.

Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma, tako je učil Jezus; vsi svetniki in svetnice božje so si prizadevali popolnoma biti in svojemu Očetu nebeškemu bolje in

bolje se približevati. Srečno so to sveto in imenitno delo dohnali; sedaj so pri svojem Očetu in uživljajo večno plačilo in veselje.

Kaj pa nam je storiti, česa se nam je treba varovati, kaj pa spolnovati, da to sveto delo tudi nam srečno izpod rok pojde? Če hočemo popolnoma biti.

a) ne smemo prvič keršanskega nauka v nemar puščati, in si ne prevzetno domišljevati, da ga že zadosti znamo, da nam ni potreba pridig poslušati, ne h keršanskemu nauku hoditi, ne pobožnih pesem prepevati, ne pobožnih bukev brati. Dete začne v zibeli Boga spoznavati, pa Boga na smertni postelji v svoji visoki starosti še dosti ne spozna. V nebesih še le bomo Boga spoznavaje gledali in ga gledaje vekomaj vživali. Velika nevednost božjih resnic je med ljudmi zato, ker jih za božje navke malo ali nič ne skerbi. Kar se od matere naučijo, je clo malo in hitro pozabljeno, kar v cerkvi ali pri spraševanju slišijo, pozabijo, in tako se jih veliko najde, da od sv. zakramentov, od štirih poslednjih reči vse pomanjkljive zapopadke imajo. Takim kristjanom se godi, kar Bog v skrivnem razodenju pravi: Ti praviš, da si bogat in premožen, in da nobenega ne potrebuješ, pa ne veš, da si reven, sromak, vbožen, slep in gol. Pa sveto živeti, se moramo neprenehoma učiti. Ko je sv. Anton puščavnik stezo popolnosti nastopil, je skerbno svoje sosede obiskoval, ki so sveto živeli, da se je naučil od prvega lepo moliti, od drugega premišljevati božje reči, od enega pridno delati, od drugega terpeti. Kar je pri drugih čednega vidil, je vse ohranil in posnemal in z rastle je toliko popolnoma mož, da so ga cesarji visoko spoštovali, škofji ga za svet prašat hodili, kajti bil je poseben ljubček božji. Tudi vaša duša naj bo pridna čebela, ki od rože do rože pridno leta, in si skerbno nabira sv. popolnosti nebeskega medu iz rožic lepih naukov in sv. zgledov. Blagor jim, pravi Jezus, ki so pravice lačni in žejni, oni bodo nasiteni.

b) Če hočemo popolnoma biti, ne smemo nikoli misliti, da že pred Bogom kaj veljamo; ne glejmo tega, kar že imamo, ampak le na to, kar si imamo še pridobiti. Mislimo, pravi sv. Francišk Zalezi, da vse to, kar smo do-

zdaj dobrega storili, še nič ni, in s kraljem Davidom recimo: Rekel sem in začel Boga ljubiti, in njemu samemu služiti. Kar pa obljubimo, moramo tudi vsak dan zvesto storiti. Tako je sv. Anton vsako jutro s to mislijo vstal, da še le začne Bogu služiti, kakor bi bilo vse poprejšno, kar je storil, vse nič. Tudi na smertni postelji je to svojim učencem priporočal rekoč: Dragi moji otroci! če hočete po poti pobožnosti in popolnosti naprej priti, mislite vsak dan, da še le dans začnete Bogu služiti, in neprenehoma tako ravnajte, kakor prvi dan, ko ste jeli v resnici po stezi popolnamosti hoditi. Čversti popotniki ne mislijo na to, koliko pota so že storili, koliko težav prestali, ampak le gledajo, koliko imajo še hoditi. Pozabi vse pretečeno, pravi sv. Avguštin, in misli vsak dan, da še le začneš.

c) Hočemo srečno po stezi popolnosti hoditi, ne smemo počivati in postajati, ampak serčno in stanovitno naprej stopati. Veliko jih je, ki dobro mislijo, tudi pričnejo, pa kmalo zastanejo. V duhovski hoji, pravi sv. Bazilij, se za toliko vtrudimo, za kolikor počivamo. Kakor hitro sam sebi dopadeš, se spodtakneš; ko pa rečeš: Žadosti je! padeš. Ne kakor bi bil že dosegel, ali bi že popolnoma bil, pravi sv. Paul, ampak ženem se, da bi dosegel, za kar sem poklican od Jezusa Kristusa. Bratje! jaz ne mislim, da sem že dosegel, ter sem pozabil, kar je za meno, in za tim tečem, kar je pred meno, in hitim k predpostavljenu koncu. Vsak dan nam mora biti ena stopnja, vsaka nedelja ena postaja dalej na poti popolnosti k sv. nebesom. Po poti popolnosti ne dalej iti, se pravi nazaj iti.

d) Hočemo popolnoma biti, moramo svojo voljo zatajiti, in se božji volji v vseh rečeh izročiti, rekoč: Naj bo, kakor Bog hoče. Neskončno modri Bog vodi svoje po raznih potih, da bi popolnoma postali. Enega po ternju terpljenja, drugega po rožah veselja; tega po stezi bolezní, unega po poti zdravja; enega skoz puščavo revšine, drugega po polju bogastva, kakor spozna, da bi za njega bolje bilo. Sv. Feliks iz Kantalicie reda Kapucinarskega je bil tako v božjo voljo vdan, da je pri vsih rečeh, kar se mu je prigodilo, le rekel: Deo gratias — hvala Bogu. Mi pa bi radi vse po svoji volji imeli, ter ne pomislimo, da si s tim veliko

krivico storimo, ker hočemo Bogu le po svoji volji služiti, ne po njegovi. Če Bog hoče, da smo bolni, hočemo mi zdravi biti; hoče on, da naj mu s terpljenjem služimo, mu hočemo z delom služiti; ko Bog hoče, da naj mu ljubezni kaj skazemo, mu hočemo le ponižnost skazovati; ko hoče, da bi se popolnoma v njegovo voljo podali, bi radi le službo božjo opravljali in molili. In vse to hočemo, ne zato, da bi Bogu bolj dopadli, ampak le zato, ker se nam bolj prijetno zdi. Ravno to je pa tudi nar večji zadržek naše popolnosti, uči sv. Francisk Zalezi; zakaj gotovo je, da nikdar zveličani ne bomo, če bomo se le po svoji volji zveličevali. Kdor se hoče zveličati, se mora po volji božji zveličati. Kdor le po svoji volji vse imeti hoče, Boga s svojo termo tako dolgo žali, da ga Bog zapusti; in naj ložej se tisti pogubi, komur se vse po njegovi spačeni volji godi, ki je božji volji nasproti. Ali nas ni vsmiljeni Jezus moliti učil: Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemli?

e) Hočemo po stezi keršanske popolnamosti hoditi, moramo pri malem pričenjati, ne hrepeneti po čudežih velike svetosti, ampak v domačih vsakdajnih čednostih se moramo skerbno vaditi. Ako hočeš kdaj v visok turn priti, moraš od prve stopnje na drugo stopiti; kdor previsoko na enkrat stopa, mu rado spodleti. Tavžent majhnih priložnost se v čednostih vaditi vsak dan imamo; postavim: prestati kako zopernost, ali kako sitnost svojega bližnega voljno poterpeti, kako majhno nejevoljo poderžati; kako majhno žal besedo požreti ali krivico poterpeti, zatreti kako malo nagnenje ali poželenje hudih reči, kako nespamet bližnemu ne zameriti, jenjati bližnemu v pripuščenih rečeh. To so take reči, ki jih vsakdo lahko stori, in zakaj bi se ne storile? Tudi kupec le malokdaj priložnost dobi, veliko dnarjev na enkrat pridobiti, tolikanj bolj pa skerbi, da vsak dan več majhnih dobičkov stori, in če jih le prav oberne, lahko obogati. Oh kako sveti in bogati v zasluženju božjem bi lahko tudi mi postali, ko bi vse priložnosti prav v dobro obračali, ki jih v svojem stanu najdemo. Ali nar večja škoda za tiste, ki dobro voljo imajo, je to, da hočejo kaj takega biti, kar ni mogoče. Zelijo storiti velike reči, do katerih ne bojo nikoli priložnosti imeli; majhne reči pa vne-

mar puščajo, ki jih jim Bog v roke daje. Bog je enkrat sv. Makarju v molitvi pokazal, da še ni višej v svoji popolnosti, kakor dve ženski v bližnjem mestu. Sv. Makari se kar vzdigne, in gre v mestu tiste dve ženski obiskat, da bi od nju zvedel, kako da tako popolnoma živite; pa nič kaj čudnega in posebnega v njunem življenju ni našel. Samo to je zvedel, da ste že petnajst let vkupej, pa se še niste nikoli sporekle, ne skregale, ne ena drugo žalile ne v besedi, ne v djanju. Oh, kako marsktera dekla je bolj popolnoma in bližej nebes, ki je v malem zvesta, kaker imenitna gospodinja, ki prave popolnosti še prav ne pozna. Mnogoter preprost pa bogaboječ pastirček pred Bogom več velja, kakor imeniten gospod, ki si ne prizadeva po stezi čednosti hoditi. Lepo sv. Ignaci opominja: Ne zamudi nobene priložnosti, s katero si kaj za svojo dušo prislužiti zamoreš; posluži se je v svoj dušni dobiček; postavim, ko ti kdo kako zoperno besedo reče, ali ti kaj vkaže, kar ti po volji ni, ko imaš priložnost se ponizati, ali kaj potpeti. Vse tako priložnosti so k tvojemu dušnemu dobičku, in iskati bi jih imel, ter si jih pridobiti. Tisti dan, ko si več takih priložnost našel, bi mogel iti bolj vesel spat, kakor kupec takrat, ko veliko dobička v svoji kupčiji stori. Se morebiti v peto zbodeš ali pa ob kamen vdariš, lahko eno stopinjo popolnosti storiš, če le bolečino poterpiš, in jo Bogu daruješ.

f) Ne zaupajmo pa preveč v svojo lastno moč, ampak kličimo vedno v božjo pomoč, da na poti popolnosti ne obnemagamo; le Bog je, ki nam moč daje, po njem vse zamoremo, brez njega pa nič. Sv. Peter se je sam na se preveč zanašal, ter je Kristusu djal: Ko bi se vsi nad tebo pohujšali, jaz se ne bom! Če je potreba grem s tebo v ječo in smert. Kaj se mu pa zgodi? Revno dekle se toliko prestraši, da svojega preljubega mojstra trikrat zataji. Oh, kako slab je vender človek, če mu Bog ne pomaga! Jaz sem vinska terta, pravi Jezus, vi mladike, brez mene nič ne zamorete. Le kdor v meni ostane, obrodi veliko dobrega. — Hočemo srečno po stezi svoje popolnosti hoditi, se moramo pogosto svojih slabost v zakramentu sv. pokore očistiti, in s Kristusom v zakramentu presvetega rešnega Telesa se skleniti. Nikoli nikar ne reci: E čemu bi že tako pogosto k spovedi,

tolikokrat k božji mizi hodil; saj je enkrat ali k večemu dvakrat med letom zadosti. Tvoje stopinje k svete mu zakramentu, če jih vredno prejemaš, so srečne stopinje popolnosti, so stopinje k sv. nebesom. Po spovednicah in po mizi božji se vecidel pozna, ali hodi kaka kersanska fara po stezi popolnosti, in nam kaže, kako deleč da je prišla fara v dobrem ali v hudem, naprej ali nazaj? Kaj pa pri nas ta sv. obhaja spričuje? Dragi moji! ko vaša živinca slabši prihaja, polje od leta do leta manj rodi, in celo pohišstvo po rakovi stezi gre, se taki hiši slabo kaže; in vi sodite, da ni gospodar ali gospodinja kaj prida, ali pa, da je zemlja za nič. Ako pa fara vsako leto slabej prihaja, otroci brez nauka rastejo, mladenči in dekleta čedalje huj razujzdano živijo, število nezakonskih otrok raste, in se ljudje hujšajo, kaj porečete od take fare? Ali dušni pastirji nič ne veljajo, ali niso ljudje za nič. Drevje, ki dobrega sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj verženo.

S k l e p.

Oh, dragi! bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma. Tje v dolgo večnost, kjer so naši srečni bratje in sestre, dve poti peljete, steza poboljšanja v večno življenje, cesta pohujšanja v večno pogubljenje. Kam pa pot našega življenja gre? Ali v nebesa ali v pekel? Kakor sv. Pavl za svoje Efežane, oh Oče nebeski! za svoje drage ovčice prosim, daj nam vsem po poti kersanske popolnosti zvesto hoditi, in srečno tje priti med število zvoljenih po Jezusu Kristusu. Amen.

Pridiga za vernih duš dan.

(Kaj nas učijo grobovi; gov. gosp. †)

„Per vseh svojih delih spomni se svojih poslednih reči, in ne boš nikdar grešil.“
Sir. 7, 40.

V v o d.

Kdo prešteje toliko milijonov in milijonov ljudi, ki so enkrat na tem svetu živeli, katerih pa zdaj med nami več ni. Po grobih zdaj spijo, po grobih jih brez števila veliko trohni; od veliko ljudi že skoraj praha ni več. Kdo pre-

šteje toliko sto in sto ljudi, ki so tudi tukaj, tudi v našem kraju, v naši fari pomerli! Ni jih več med nami. Tukaj počivajo v hladni zemlji, in mi gledamo tiste hribečke, ki jih pokrivajo. Pa trupla mrtvih vendar zmirom v grobih ostale ne bojo. Prišel bo enkrat Gospodov dan. Glas trobente bo mrtve zopet obudil. Na besedo božjo: „Ustanite mrtvi in pridite na sodbo,“ se bodo mrtvi iz svojih grobov zopet vzdignili in se podali na božjo pravico. In tudi z nami, ki smo zdaj še pri življenju se bo ravno tako godilo. To imenitno resnico nam danes vsak grob glasno oznanuje. Mati katolijska cerkev obhaja danes spomin vseh vernih duš, ona se v černo oblačilo žalosti obleče in svoje otroke v procesii na britof pelja; pa ne samo zato, da bi tamkej grobe svojih rajnih staršev, znancov in prijatlov obiskali, in molili za tajiste uboge duše, ki se še v vicah znajdejo, ampak tudi iz tega cilja in konca se danes na britof podamo: da bi se tamkaj, kakor v neki imenitni šoli veliko lepega in za blagor naše duše potrebnega učili. Zakaj boljše šole na svetu ni, kakor je žegnani britof; boljšega pridgarja nikjer ne najdeš, kakor je temni grob, v katerem človeško truplo počiva. V to čudno šolo temnih grobov vas hočem danes peljati, in mnogotero imenitno resnico, mnogoter imeniten nauk bote v tajisti zaslišali; spoznali bote, kako dobro je za človeka, si te resnice večkrat prav k sercu vzeti in iz njih se učiti pravo, keršansko modrost. —

Kaj nas grobovi učijo? to hočemo danes premišljevati; pripravite se!

V v o d.

1. Kader danes na britof stopim, mi temni grob že naproti kliče: O človek! tudi ti si moj brat. Spomni se o človek, da si prah in pepel, in da se boš zopet v prah spremenil. Kar sem jaz zdaj, boš v kratkem tudi ti! Jaz sem zemlja, tudi ti si iz zemlje; in v nekterih letih bo tvoje truplo pri meni počivalo. Ti boš umerl. Cela natura ti ravno sedaj smert napoveduje. Kakor listje na drevju zdaj obleduje, tako bo tudi tvoje lice enkrat obledelo; kakor list

za listom z drevja pada, tako bo tudi duša padla od drevesa tvojega trupla; kakor bo suho listje v zemlji zgnilo, tako bo tudi tvoje truplo v maternem krilu černe zemlje zgnilo in strohnelo. Da boš moral tedaj umreti, o človek! to sam dobro veš. Ali tega vonder ne veš: kdaj boš umerl, v kateri starosti, v katerem letu, v katerem mesecu, v katerem dnevu, ob kateri uri; ali po noči ali po dne, tega ne veš: kje boš umerl, ali domá ali na poti, ali boš dolgo poprej bolen, ali pa pojdeš na naglem iz tega sveta, tega ne veš: kako boš umerl, ali lahko ali prav težko, ali srečno ali nesrečno, ali boš imel to srečo, še s svetimi zakramenti, s to zadnjo popotnico previden biti ali pa ne. Vsega tega, o človek! ti ne veš. Zakaj resnične so besede, ktere je Jezus govoril: „Čujte tedaj; zakaj vi ne veste, ob kateri uri vaš Gospod pride.“ Mat. 24, 42. „Sin človekov bo prišel ob uri, kader se bote nar manj zanašali.“

To je tedaj prva imenitna resnica, ktero nam danes vsak grob glasno oznanuje: da smert nam je gotova; ali ure naše smerti vonder ne vemo, in kakšna bo naša smert; vse to nam je neznano in čisto zakrito. Kaj pa iz tega sledi, kaj se pa iz tega učiti imamo? Iz tega se učimo, da moramo za smert tedaj zmirom pripravljeni biti. To nam tudi Jezus priporoča, ker pravi: „Bodite tedaj pripravljeni; zakaj ob uri, ktere ne veste, bo Sin človekov prišel.“ Mat. 24, 44. In na drugem kraju sveto pismo pravi: „Blagor tajistim hlapcom, ktere Gospod, kader pride, pripravljene najde!“ Luk. 12, 37. Celo naše življenje mora biti vedno pripravljanje za srečno smert. Skerbimo tedaj nar poprej za to, da bomo v gnadi božji se znašli, da si bomo takega bogastva napravili, ki ga bomo tudi po smerti seboj vzeli v večnost; skerbimo za to, da bomo veliko dobrih del in lepih čednosti si pridobili; tako bomo pa za srečno smert zmirom pripravljeni. Če smo v gnadi božji, potem se nam smerti nič bati ni. Naj pride kader hoče; naj nas že v mladosti ali v sivi starosti pokosi, za to nam nič ni mar; saj je dobra smert naša najboljša prijateljica, ktera nas iz te doline solz in terpljenja v večno deželo nebeskega veselja preseli!

2. Druga imenitna resnica, ki nam jo časní grob označuje, je ta: da nam je treba poboljšati se. Če se hoče grešnik poboljšati, je naj pervo, da sam sebe prav spozna, da spozna, v kakem nevarnem stanu se njegova duša znajde. Če tega ne spozna, se tudi nikdar poboljšal ne bo. Glejte kristjani moji! kako veliko je tedaj na tem ležeče, da človek sam sebe prav spozna. In vender je veliko ljudi, ki sami sebe, svojega dušnega stanu nič ne spoznajo. Lastna ljubezen jih veliko tako oslepi, da sami sebe zmirom za dobre in pravične štejejo, če so ravno čisto popačenega, hudobnega serca. Pregrešna ljubezen do sam sebe jih tako oslepi, da svojih grehov več ne vidijo, ali če jih vidijo, vender za tako velike ne deržijo, kakor so v resnici. Od tod pride, da je toliko velikih grešnikov na svetu, ki v svojih grehah mirno živijo, v svojih hudobijah zmirom ostanejo, in se nikdar ne poboljšajo. Lastna ljubezen je tista gosta megla, katera jim njih dušni stan čisto zakriva. Ali kakor juterna megla pred svetlim soncom zbeži, tako se bo gosta megla samosvoje ljubezni, katera grešnika obdaja, čisto razkadila, ako se na britof poda in poslušá tamkje, kar ga tihi grobi učijo.

Ti zastarani grešnik! ki nočesh svojih gerdih navad zapustiti, ki zmirom greh za grehom delaš, poskusi enkrat to storiti, kar ti zdaj povem: Pojdi tje na britof — tje, kjer mertvi v grobih počivajo, tje, kamor tudi tebe enkrat zakopali bojo. In poprašaj tamkej sam sebe: „Kadar bom jaz enkrat tukaj počival, ali mi bo takrat dopadlo tako živeti, kakor zdaj tukaj na svetu živim; kadar bom tudi jaz enkrat v grobu ležal, kaj si bom takrat želel, kako bi takrat rad imel, da bi poprej na svetu živel bil? ali mi bo takrat ljubo, da sem tako živel, kakor sadaj živim?“ Ti nečistnik! ki zdaj nedolžnost zapeljuješ, ki se zdaj valjaš po ostudni mlaki nečistosti, ki se zdaj svojim lastnim grehom posmehuješ, jaz te prašam danes: ali se boš tudi posmehoval svojim hudobijam, kadar boš enkrat v grobu gníl? Ti krivičnik! ki zdaj svojega bližnjega tako rad goljfuješ, okradaš in v škodo pripravljaš in nikdar te krivice ne popraviš — prašam te danes: ali bo tebe to življenje tudi takrat veselilo, kadar boš en-

krat v grobu trohnel? — O grešnik! kateri zdaj po široki cesti pogubljenja hodiš, in vender svoje življenje zagovarjaš, povej mi enkrat: ali bo tebe tvoje zdajno življenje tudi takrat veselilo, kadar bo tvoje pregrešno truplo tamkaj počivalo, kjer jih že zdaj toliko tavžent in tavžent počiva? Oh, kdor svojo smert, svoj grob, svoj konec večkrat premišljuje, pa vender svojega pregrešnega, pohujšljivega življenja ne zapusti, tajistemu je pač težko, težko pomagati. Grešnik! premišluj smert, in poboljšal se boš!

3. Tretja imenitna resnica, ki nam jo danes temni grobi oznanujejo, je ta: Spomni se, o človek! da je vse nečimerno, vse minljivo, karkolj ta svet nam podaja. Nečimerno je vse posvetno; čast, bogastvo, imenitnost, veselje tega sveta, vse je minljivo, vse enkrat svoj konec ima; le dobro, kar iz ljubezni do Boga storimo in poterpimo, le to ostane vekomaj. Čast, bogastvo, sladnosti in posvetna lepota, te reči človeka rade oslepijo in v greh pripravijo. Ne dali bi se pa od njih tolikokrat vkaniti, in v greh zapeljati, ako bi si, da so minljive, in nečimerne, prav živo pred oči postavili. To se pa naj ložej pri grobu godi. Pridi sem, moj kristjan! Poglej, tukaj leži zlahten gospod; kako so se mu nizko priklanjali, dokler je na svetu živel. Pred njim in za njim je vsa čast in hvala šla. Ali pa zdaj kak razloček najdeš med tim zlahtnim gospodom in med njegovim nar zadnjim služabnikom? Umreti morata kralj in berač; v smerti in grobu sta si oba enaka. Pa samo ta razloček je med njima, da bo imenitni gospod, ki je visoko postavljen bil, pred Bogom veliko bolj težko odgovor dajal od svojega hiševanja, kakor njegovi podložni in tajisti, ki so tukaj v nizkem stanu živeli. In ti kristjan! si tako nespameten, da le iščeš čast, imenitnost in hvalo tega sveta, ki tako hitro mine; ki je le prazna pena; ki se komaj prikaže, pa je ni več! Pridi sem, moj kristjan! poglej tukaj je grob nekega bogatina, ki je vsega zadosti imel, karkoli je serce pozelelo, dokler je na svetu živel. Zdaj pa nag in reven v grobu leži, kakor zadni berač. Ali gorje njemu, ako svojega bogastva v dobro obračal ni, morebiti ga ravno njegovo bogastvo teži, njegovo bogastvo mu zdaj

nič več ne pomaga, in njegovi duši se morebiti huda godi. In ti nespameten človek po posvetnem bogastvu toliko hrepeniš, ki le kratek čas terpi in tako hitro mine? Pridi sem, moj kristjan! poglej, tukaj počiva zdaj tista zala peršona, tisto lepo lice, po katerem so se poprej radovedne, posvetne oči tolikokrat ozirale. Kje pa je zdaj lepota tega obličja, kam je zginila? jaz vidim le golo mertvaško glavo in pa nekoliko smerdljivih kosti, ki so jih gladni červi čisto obrali. Glej, tak konec človeška lepota ima, kako nespameten si ti, ki lepoto in meseno sladnost toliko štimaš. Gorje človeku, ki le na lepoto lica gleda, na čistost serca pa pozabi, za njo pa nič ne skerbi! Grobi nam tedaj glasno pridigujejo ta nauk: da vse je nečimerno, vse je minljivo, karkolj nam ponuja ta svet; le Boga ljubiti in Njemu služiti, to vekomaj ostane, in srečnega stori. —

4. Mi hodimo danes po britofu in se po grobih žalostno okoli oziramo. In tako nam grobi tudi ta navk priporočajo: da bi se posebno danes spomnili tajistih vbogih duš, ki še božjega obličja v nebesih ne gledajo, ki se še znajdejo v strašnem ognju očiščevanja, dokler se čisto ne spokorijo in vsakega, tudi nar manjšega madeža očistijo. Tim ubogim dušam v vicah smo dolžni pomagati; kakor nas sveta cerkev danes opominja, zakaj keršanska ljubezen ali pa tudi hvaležnost proti rajnim, nam to sladko dolžnost naklada. Kader je Job od vseh zapuščen, na svoji bolni postelji ležal, je žalostno klical, rekoč: „Usmilite se mene vsaj vi moji prijatli.“ S temi besedami tudi danes, ko po grobih okoli hodimo, verne duše iz vic k nam kličejo za pomoč. Usmilite se nas vsaj vi, naši otroci! jaz — vaš oče, — jaz, vaša mati hude bolečine terpim. Usmilite se nas, vsaj vi, naši starši! jaz, vas sin — vaša hči — hude bolečine terpim. Usmili se mene, vsaj ti — moja žena! vsaj ti moj mož! jaz tvoj zvesti tovarš — tovaršica v življenju tukaj v vicah grozovitno terpim! Usmilite se nas, vsaj vi naši stari znanci in prijatli! mi se tukaj v strašnih martrah najdemo, in za naše male grehe, za naše časne kazni, veliko, veliko terpimo! — Tako nas milo kličejo uboge duše danes na pomoč. Usmilimo se njih, hitimo jim pomagat, njih martre polehčat, ohladit, da bodo

skorej rešene, da skoraj pred božje sveto obličje pridejo, po katerem tako željno — željno hrepenijo! Darujmo naše pobožne molitve, naše milošne, naše druge dobre dela, posebno nar svetejšo daritev sv. maše nebeskemu Očetu v ta namen, da bi milost skazal vernim dušam v vicah, da bi jih kmalo, kmalo rešil njih terpljenja — da bi jih milostljivo sprejel v nebesko mesto Jeruzalem, v sveti paradiz, kjer jim je večna krona pripravljena, kjer bodo po časnem terpljenju se z vsemi zvođenimi vekomaj veselile, pa tudi za nas prosile, da tudi mi enkrat srečno za njimi pridemo!

S k l e p.

Ajdovski modrijan, Ceno po imenu, enkrat orakelj pobara, kaj mu je početi, da bo lepo in Bogu dopadajoče živel? In orakelj mu odgovori: „Pojdi k merličem, in uči se od njih!“ Tudi jaz sem danes vas peljal na britof, in vam pokazal grobove ljubih rajnih, tudi sami pridete na britof, in bote hodili in klecali okolj malih hribčkov ljubih znancov; zatoraj tudi jaz pravim: Pojdite k merličem in učite se od njih! Grobovi so učeniki, ki nas učijo lepih naukov, nas učijo tako glasno, da nam spreleti vse žile in kosti. Poslušajte toraj zvesto in globoko si vtisnite v serca, kar nas učijo tamni grobovi: Človek, ne veš ure ne dneva svoje smerti, zatoraj pripravljaj se modro in skerbno; — grešnik, kaj bo s teboj, ako tako dalej živiš, v grobu boš trohnel in s teboj vse grešne sladnosti, kaj ti bo tedaj pomagalo tvoje gerdo, grešno življenje. Zatoraj spokori in poboljšaj se; — človek, vse posvetno je minljivo in goljufivo, zatoraj nabiraj si zakladov, ki gredó za tebo tudi unkraj groba in te bojo veselili vekomaj; človek, pod grobovi spijo tvoji znanci in prijatli, prosijo in kličejo: Usmilite se nas, usmilite se; daruj zatoraj za verne duše v vicah ssv. maše, moli za nje, dajaj ubogajme in kliči k Bogu, da jih skoraj vzame k sebi v sveti raj! Te svete nauke, ki jih nam dajejo grobovi, radi poslušajte, zvesto jih v sercu nosite, in po njih se ravnajte. To bo nam vsem in tudi vernim dušicam v večno zveličanje. Amen.

Pridiga za 24. nedeljo po binkoštih.

(Od dobrih del gov. gosp. L. D.)

„Gospod, ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo.“ Mat. 13, 27.

V v o d.

V današnji priliki od sejavca nam Jezus pripoveduje, da se je ljulika, ki jo je sovražni človek med čisto pšenico vsejal, od nje še le takrat ločila, ko je pšenica klasovati jela. Kaj pa iz tega smemo skleniti? To, da se dobro in slabo seme po sadu poznata, ki ga prinašata. In tako se poznajo tudi dobre in slabe lastnosti človeka po sadu, ki ga prinaša, po dobrih ali slabih delih, ki jih opravlja. Od človeka, ki je zvest v spolnovanji svojih dolžnost; ki skazuje Bogu čast in pokornost, ki jo od nas tirja; ki dolžnosti pravice in ljubezni do svojega bližnega spolnuje; ki je trezen, čist in lepega zadržanja, od takega zamoremo reči, da je dobro drevo, ker dober sad doprinaša, da je pšenica, katero ponesó angeli božji v nebeško žitnico. Od človeka pa, ki vedno preklinja, druge opravlja, ki ima slabe pogovore in ljubi pregrešne marnje, s svojim nerodnim zadržanjem druge pohujšuje, in svoje premoženje po krivičnih potih skupaj spravljaja, od takega smemo reči, da je slabo drevo, ki zasluži, da bi se posekalo in v ogenj verglo, da je ljulika, katero bojo angeli božji v snopke povezali in v ogenj vergli. Zastonj tak človek nosi ime kristjana. Zakaj ne ime, ampak le dela, ki so temu imenu primerjene, nas bodo zveličale. Ni tedaj, dragi moji! zadosti, da smo kristjani, tudi ni zadosti, da se le hudega varujemo, ako hočemo zveličani biti, ampak potreba je, da tudi dobrega kaj storimo, da dobre dela doprinašamo. Kakšne dobre dela pa naj doprinašamo? Na to vprašanje bom danes odgovoril, in vam pokazal:

1. Kakšne dobre dela da naj doprinašamo,
2. kako da naj jih opravljam. Pripravite se!

Razlaga.

1. Bog je neskončno usmiljen in dobrotljiv; zatoraj je tudi njegova sv. volja, da bi vsi ljudje k spoznanji resnice

prišli, in enkrat nebeškega veselja deležni bili. Bog pa je tudi neskončno pravičen in svet, zatoraj je tudi njegova sv. volja, da le tisti nebeško kraljestvo posedejo, ki na tem svetu doprinašajo dobre dela in si nebesa zaslužijo. Kakšne dobre dela pa Bog tirja, bi znal kdo tukaj vprašati? Morebiti bojo enkrat le tisti med izvoljene šteti, ki so tukaj med molitvami vsi zamaknjeni, ki prerokujejo, hudiče izganjajo, bolnike ozdravljajo, mertve k življenju budè, in mnogih drugih čudežev storijo, kakor so jih tudi znani svetniki in svetnice delali? Ko bi le taki upanja do nebeškega veselja imeli, ko bi le taki svetniki imenovani biti zaslužili, bi bil res žalosten naš stan; zastonj bi se na tem svetu trudili in potili, in vsi bi morali obupati. Vender tega Bog od nas ne tirja. Veliko jih je bilo, ki so sveto in popolnoma živeli, od katerih se nikjer ne bere, da bi bili kak čudež storili, kakor je postavim sv. Janez Kerstnik bil. Desiravno je Jezus sam od njega spričeval, da ga ni bilo med ženami rojenega, ki bi bil njemu v svetosti podoben, vendar se nič ne ve od njega, da bi bil kak čudež storil: nasproti pa so čudeže delali, kot jih je na priliko Jezusov izdajavec, Judež Iškarjot, vender svetosti niso dosegli. Tako nas tudi Jezus pri svetem Matevzu lepo podučuje, da na sodnji dan ne bo spoznal svojih izvoljenih po čudežih. Veliko jih bo tisti dan, so njegove besede, k meni reklo: Gospod ali nismo mar v tvojem imenu prerokovali? Nismo tudi v tvojem imenu hudiče izganjali? Nismo tudi v tvojem imeni čudeže delali? Kako plačilo bomo zavoljo tega od tebe dobili? Potem jim porečem: Jaz vas nisem nikoli poznal, poberite se spred mene, ki ste hudobije doprinašali!

Morebiti le tisti dobre dela doprinašajo, morebiti bo v večnosti le tistim obljubljeni dežela pripravljena, ki na tem svetu v radovoljni revščini živé? Oh ko bi Jezus vsakemu iz med nas to zapovedal, kar je mladenču v sv. evangelju vka-
zal: Ako hočeš popolnoma biti, prodaj vse, kar imaš, in daj vbogim, potlej pridi, in hodi za meno, bi jih gotovo veliko kot mladenec žalostnih postalo, in bi jih proč šlo. Na tako vižo bi ne bila keršanska popolnamost in svetost za veliko ljudi po mnogih stanovih, v ktere jih je Bog po svoji previdnosti poklical. Vsi bi morali svoje službe in kupčije popustiti,

in svet v kloster spremeniti, O ne! Bog hoče, da si v vseh stanovah za svetost in popolnost prizadevamo; tedaj ona ne obstoji le v revščini, ampak tudi še v kaki drugi reči, ki jo vsak v svojem stanu opravljati zamore. Abraham, Izak, Jakop so bili bogati; Job, ko je prestal vso nesrečo, ki jo je Bog bil čez njega poslal, je še pol več od Boga dobil, kot je popred imel. In vender so ti in veliko drugih, dasiravno so od Boga obilnega bogastva sprejeli, sveto in Bogu dopadljivo živeli.

V čem tedaj prava svetost in popolnost obstoji? me bote skerbno popraševali. Kakšne dobre dela da naj opravljamo, da bomo zavoljo njih enkrat večnega plačila deležni? Kar Bog od vas tirja, dragi moji! je leto, da dolžnosti svojega stanu natanko spolnujete, in dela doprinašate, ki so vam primerjene; poslušajte, kako da je Bog že nekdanj po preroku Mojzesu govoril: „Zapoved, ki ti jo dans dam, ni visoko nad tebo, ali delječ od tebe; ni v nebesih, da bi zamogel reči: kdo od nas zamore v nebesa iti, in jo doli prinesti, da bi jo slišali in v djanji spolnovali, tudi ni za morjem, da bi zamogel kdo reči: kdo zmed nas bo čez morje šel, in jo semkaj prinesel, da bi jo slišali in v djanji spolnovali, ampak zapoved je blizo tebe, v tvojih ustih in v tvojem sercu, da jo spolnuješ. In ktera je ta zapoved: Ta, če hočeš popolnoma biti in sveto živeti, da v stanu gnade božje vselej le to storiš, kar Bog od tebe hoče, da zmiraj dolžnosti svojega stanu natanko spolnuješ. V tem obstoji prava svetost, ki nas dela nebeškega veselja vredne. To so dobre dela, ki jih Bog od nas tirja, ako ga hočemo vekomaj uživati. Da je temu taka tudi Jezus sam v djanji kaže. Le pojdite z menoj v tisto hišo v Nacaret, tam bomo vidili očiten in čudoviten zgled nad Jezusom Kristusom, ki se je vsem ljudem za zgled vseh čednost in popolnost postavil. Ktere dobre dela je Jezus v tej hiši celih 30 let opravljal? Nič drugega nam sv. evangelje od njegovega 12. do 30. leta ne pove, kot to, da je s svojimi stariši k prazniku šel, v Nacaret prišel in jim pokoren bil, revnemu tesarju, svojemu redniku in revni devici, svoji materi! In v kakšnih rečeh jima je bil pokoren? Gotovo le v takih, ki so rokodelstvo ubogega rednika in vsakdanje opravila njegove matere zadevale! Kdo zamore to za-

popasti? Kako? So bile dela Sina božjega, nar modrejšega in vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje, tako nizke in malovredne? Ali bi ne bil zamogel lepi in dragi čas od treh let boljši obračati? zakaj ni kar po svetu šel, in vse ljudi v svoji sv. veri podučeval, jih z čudeži od svoje božje nature prepričeval? Ali bi ne bil na tako vižo slavo in čast svojega nebeškega Očeta bolj poviševal? svoj cilj in konec, ljudi odrešiti in jim pravo pot proti nebesom kazati, ložej dosegel? Zakaj ostane toliko časa pri tako zanikernih revnih opravilih? Zato, ker je med tim časom nebeški Oče le take opravila od njega tirjal. In glejte! nebeški Oče je med tim časom ravno tako dopadanje imel, kakor potlej, ko je v mestu Jeruzalemu pridigoval in čudeže delal, zato, ker je tukaj in tam njegovo sv. voljo vselej spolnoval. Iz tega dragi moji! si zamorete skleniti, da svetost in pobožnost kristjana ne obstoji v imenitnih delih, kakor se jih veliko domišluje, temuč v tim, da leto vedno storimo, kar Bog ravno takrat od nas tirja, ali da dolžnosti svojega stanu spolnujemo. Dobro tedaj zamerčajte, da dolžnosti svojega stanu moramo zvesto opravljati, ako hočemo enkrat nebeškega veselja deležni biti? Vi zakonski! ki lepo v nasprotni ljubezni, edinosti in zastopnosti živite, terpljenje in vsakdanje težave prenašate, svoje otroke v sv. veri pridno učite, jih opominjate, Boga se bati in greha skerbno varovati, ko se kaj pregrešé, jih posvarite, ali po zasluženji tudi kaznujete, z lepim zgledom jih pobožno živeti napeljujete, in jih tako po postavah keršanstva, ne pa po šegah spačenega sveta redite, nad svojimi posli vedno čujete, jih z besedo in djanjem od hudega odvrčate, jih k dobremu napeljujete, vi ljubi zakonski! dolžnosti svojega stanu spolnujete, in vam so zato v nebesih že večne krone pripravljene. Posli, ki svojim gospodarjem vedno zvesti ostanete, opravljate brez godernjanja svoje dela, ki se vam naložijo, z voljo prenašate vse težave, ki vas v vašem stanu zadevajo, vse iz pokoršine do Boga storite, ki vas je v ta stan postavil, vi ubogi posli ste Bogu bolj dopadljivi, kakor ko bi vsak dan bili pri vseh sv. mašah, veliko sv. bukev prebrali, zraven pa svoje dolžnosti vnemar pustili, in ne vbogali, kar vam gospodarji storiti veljevajo. Vi revni bolniki! ki svoje bolezni keršansko poterpežljivo prenašate, v

duhu pokore kot zaslužene kazni za svoje grehe voljno terpite, imate vedno zgled Jezusov pred očmi, ki je veliko več terpel še kot vi, in ki želite njemu podobni biti v terpljenji, boste imeli pred Bogom veliko več zasluženja kot ko bi vedno v cerkvi klečali, molili in se postili, zraven pa svojega terpljenja nejevoljni bili, ali zoper božjo previdnost godernjali. Če v svojih stanovih vsak dan to storimo, kar nam Bog po naših prednikih in predpostavljenih zapoveduje, se vsega ogiblremo, kar nam je prepovedanega, dolžnosti svojega stanu spolnujemo, dobre dela doprinašamo, in tedaj vse storimo, kar k svetemu in pobožnemu življenju sliši, tedaj večno plačilo v nebesih zaslužimo, ktereга bomo po dokončanem popotovanji na tem sveti tudi gotovo deležni.

2. Da nam bo pa spolnovati dolžnosti pred Bogom zasluženje imelo, je treba skerbeti, da bomo svoje dela in opravila iz dobrega namena opravljali; to je iz tega namena, ker je božja volja tako, da to in to delamo, da se nam tako in tako godi. Zares dragi moji! kar je našemu telesu oko; kar je drevesu korenina; kar je celemu svetu drago solnce, to je dober namen pri naših opravilih. Kakor telo brez očesa po temi tava, kakor je drevo brez korenine nerodovitno, in svet brez solnca temna puščava, ravno tako je vsako delo, dasi ravno je samo na sebi še tako lepo in imenitno, brez dobrega namena le maloprida in v božjih očeh nima nobene cene. To nam Jezus sam spoznati daje, ko pravi: Ako je tvoje oko svitlo (odkritoserčno), bo svitlo celo tvoje telo, je pa pokazano tvoje oko, bo temno vse tvoje telo. Tako sv. Augustin in sv. Gregor menita, da je pod odkritoserčnim ali pokazanim očesom zastopiti dober ali slabi namen, s katerim svoje dela pričenjamo in jih doprinašamo. Je tedaj namen dober, so dobre tudi naše opravila, je namen slab ali ga clo storjenega ni, so pokazane naše dela. Dober namen je tako rekoč korenina in duša duhovnega življenja; je znamenje, po katerem se otroci božji spoznajo in razločijo od otrok sveta.

Brez dobrega namena nimajo tudi nar imenitniše dela nobenega zasluženja. Kar je nekđaj učil sv. Paul; kako potrebna da je ljubezen, to velja tudi od dobrega namena. On nam naravnost pove, da so vse dela brez ljubezni mrtve, in da clo-

veku v večno zveličanje clo nič ne pomagajo. V listu do Korinčanov takole piše: Naj bi jaz vse angeljske in človeške jezike govoril, bi pa ljubezni ne imel, bi bil le doneča ruda in zvončeca kragulja. Ko bi imel dar prerokovanja, in vedel vse skrivnosti, in mi znane bile vse učenosti, in bi vero terdno imel, da bi ž njo hribe prestavljal, bi ljubezni ne imel, clo nič nisem. In ko bi tudi vse svoje premoženje med vboge razdelil, in tudi svoje telo sožgati dal, da bi zgorelo bilo, ljubezni pa bi ne imel, mi vse to nič pomagalo ne bo. Tako lahko zdaj spoznate, da po besedah sv. Paula vse dobre dela brez ljubezni nič niso, in ravno tako smemo reči, da vse dobre dela brez sv. namena cloveku nič zasluženja ne podelé. Kaj ti bo pomagalo, o pobožna duša, če si v svojem govorjenji še tako pametna in modra, ter v vsem svojem obnašanju ponižna in pohlevna bila, ko bi pa vse to le zato storila in počela, da bi te ljudje vidili, hvalili, za boljše, kot druge imeli; oh vse to ti nič pomagalo ne bo, in v božjih očeh je tvoja brunost farizejska! Kaker kragulja si veliko šuma in govorjenja naredila, zasluženja pa nič si ne pridobila. Kaj ti pomaga dragi kristjan! ko bi vbogim še tako obilne darila dajal, ko bi to pa le zavoljo nečimerne časti storil, da bi reveži od tebe pripovedovali, kako da si dobrotljiv, ali zavoljo kakega lastnega prida, posvetnega dobička, bi bil veliko slabši, kakor tisti, ki le en sam krajcar iz dobrega namena podeli. Kaj bi nam pomagalo dragi moji! naj se tudi vse dni svojega življenja o suhem kruhu in vodi postimo; naj bi tudi jetnikom po ječah, bolnikom po bolnišnicah veselega serca stregli, naj bi po celem svetu hodili, da bi nevernike, krivoverce in druge grešnike spreobračevali; naj bi tudi nar svetejše dela opravljali, ko bi pa to ne iz dobrega, ali clo slabega namena storili, bi nam vse v zveličanje clo nič ne pomagalo! Zato pravi Kristus nam pri sv. Matevžu: Varovajte se, da ne bote pred ljudmi pravični, zato, da bi vas vidili, in hvalili, scer ne bote imeli nobenega plačila pri vašem Očetu, ki je v nebesih.

Nasproti pa, ako ne iščemo pri svojih delih in opravilih, kakor le Bogu dopasti, le božje časti in zveličanja

svoje duše, bo njemu gotovo dopadlo vse, karkoli storimo, in nam bo v zveličanje pomagalo. Naj vbogim le kozarc merzle vode podelimo v imenu Jezusa Kristusa, to je iz dobrega namena, ne bomo zgubili svojega plačila nikoli. Vdova, ki je v tempeljnu le dva vinarja vbogajme dala, je Jezusu bolj dopadla, kot farizeji, ki so cele pesti dnarja darovali, ker je bil nje namen med vsemi nar boljši. Bog ne gleda tolikanj na delo ali dar, ampak na voljo, s katero da se delo stori ali dar podeli. Še več dragi moji! tudi vsakdanje dela in opravila, ki jih malo porajtamo, kot jesti, piti so zaslužljive za nebesa, ako jih zavoljo Boga storimo. O imeniten pripomoček, ki ga imamo na svoji duši obogateti, in si zakladov za nebesa nabirati!

S k l e p.

Spolnujmo dragi moji! svoje vsakdanje opravila, le iz tega namena Bogu dopasti, iščimo v vseh le božje ne pa svoje časti, po tem smo vse storili, kar nam je k resnični svetosti potrebnega. Zavoljo Boga vse storiti, to naj bo naša prva in zadnja misel. Prec zjutraj, ko vstanemo, naj vstajamo v Jezusovem imenu, zavoljo božje časti; k božji časti vse reči opravljati, zavoljo njega vse križe in terpljenja voljno prenašati, ta misel naj nas med dnevom povsodi spremljuje; njemu trud in pot celega dne darovati, to naj bo zvečer naša zadnja misel. Koliko nedolžnega veselja bojo po tem takem naše čiste serca uživale, ko na večer premisliti smemo, da smo celi dan v božji službi doprinesli. Kako nebeško sladko in veselo bo za nas na smertni postelji, ko nam bo pokojna vest pričevala, da je bilo vse naše življenje, ves naš trud, hvaliti Boga, in povišati njegovo čast! Kakšno veselje za nas v večnosti, kjer bomo zvedeli, kako da so naše vsakdanje revne, nizke dela postale rodovitno seme večnega plačila; kjer bomo živo spoznali resnico Jezusovih besed, ko pravi: Kdorkoli stori voljo mojega nebeškega Očeta, ta je, ki pojde v nebeško kraljestvo. Amen.

Pridiga za 25. nedeljo po binkoštih.

(Od majhnega, odpustljivega greha, gov. gosp. L. A.)

„Je scer (ženefovo zerno) naj manjše vseh semen, kadar pa zraste, je večje, kakor vse zelišča in je drevo.“ Mat. 13, 32.

V v o d.

Postava natorna je, da iz malega zraste veliko in kar je slabega, s časom moč zadobi. Vsadi zerno na njivo in zrastle bo s časom drevo, da se bo pod košatim drevesom trudni popotnik hladil. Majhna iskra naj pade v suhljad ali v kako drugo vneumljivo reč in večkrat vstane velik požar, ki mesta in vasi posmodi. Samo par ljudi je bilo s perva na zemlji in zdaj jih je 1000 milijonov. Majhno dete, ki besedice ne more spregovoriti, postane prebrisan mož, kogar pisanju in govorjenju se ves svet čudi. Tukaj je eden, ki je še majhen, poln slabosti in pomankljivosti, pa zraste in doseže naj višjo stopnjo popolnosti. Tukaj je zopet eden, ki se še majhen vstraši naj manjše pregrehe, pa v svoji možati starosti zgubi ves strah božji in je velik hudodelnik. Glejte, tako iz majhnega zraste veliko.

To imenitno resnico nam Jezus dans pred oči stavi. Majhno je ženofovo zerno, pa s časom zraste iz njega drevo, tako da pridejo ptici spod neba in prebivajo na njegovih vejah. Le malo kvasa je potreba in skvâsi veliko moke. Ne smemo tedaj malega pregledati in zaničevati, ker če je kaka stvar še tako malovredna na videz, zamore poznej vender še imenitna biti. Ženofovo zerno je majhno, pa ima v sebi začetek velikega drevesa, in malo kvasa ima v sebi moč veliko testa v prijetni kruh premeniti. Obe priliki zamoremo tudi na majhni ali odpustljivi greh obrniti. Velikrat na tak greh malo porajtamo, ker je majhen; pa tudi odpustljivi majhni grehi so za nas veliko hudo, naj jih premislimo samo na sebi ali pa po tem, kar se iz njih rodi. To resnico hočemo dans nekoliko bolj prevdariti. Rečem torej: Majhni odpustljivi greh je veliko hudo, velik zleg:

1. sam na sebi in 2. zavolj nasledkov, ki iz njega pridejo. Poslušajte!

Razlaga.

1. Ko rečem da so tudi majhni grehi veliko hudo, ne mislim tistih malih pregreškov, ktere tudi goreči kristjan iz neprevidnosti, iz naglosti ali iz človeške slabosti večkrat stori in kterih se nikdo brez posebne božje milosti ne more ogniti. „Ker vsi se po besedah sv. Jakoba v veliko rečeh pregrešimo,“ in tudi „pravični pade večkrat na dan,“ pravi sv. Duh. Taki pregreški pa nam prav za prav dosti ne škodjejo. Bog se bo nas usmilil, ker vé, da ga tudi v naj manjših rečeh ne žalimo nalaš, iz hudobnega serca, ampak samo iz slabosti. Ti majhni pregreški in majhne nepopolnosti so nam velikrat celo koristne, ker nas vadijo v ponižnosti, nas naklonijo, da čujemo, molimo in hrepenimo po večji popolnosti in svetosti. Od teh bolj neradovoljnih malih grehov torej dans ne govorim, ampak od takih majhnih odpustljivih grehov, ktere kdo z zavednostjo, radovoljno, nalaš tako rekoč s premislikom stori. In od teh rečem, da so veliko hudo, velik zleg, ker Boga žalijo, našo dušo omadežajo in jih gotova kazen zadene ali že tukaj na zemlji ali pa v večnosti.

a) Z grehom in scer tudi z odpustljivim grehom se ne more nobena nesreča na zemlji primeriti, ne zgubiti poštenje, ne bolezen, ne smert ne nobena druga nesreča. Ker vse to nas vboge revne stvari zadene, greh pa zadene Boga samega. Naj zgubi človek poštenje, dobro ime, ali celo življenje, je pač zanj to velika nesreča, pa Boga s tim ne razžali; če se pa enkrat tudi samo iz norčije zlažeš, se pregrešiš zoper Boga, svojega Gospoda in onecastiš njegovo sveto ime. Naj ti ogenj vse premoženje požge, naj ti toca vse do zadnje bilke pobije, si pač revež, pa veliko bolj pomilovanje se zaslužiš, če imaš v svojem sercu le majhno piko do bližnjega, ker s tem Boga samega razžališ. Ja naj manjši greh je večje hudo od naj večje nesreče na zemlji, ker ta samo stvari zadene, greh pa Boga sramoti, ga onecasti in njegovo presveto voljo zaničuje. In mislite, da je to kaj malega? Bog je neskončno popolnoma bitje, torej vreden vse naše časti in ljubezni. On je Gospod vojskinih

trum, pred komur angeli na tla popadajo. On je tisti sveti Bog, pred kogar veličastvom se vse kolena priklanjajo v nebesih, na zemlji in pod zemljo. On ima vso moč, samo hip — in vse stvari in milijone svetov se v nič preoberne. On je Bog ljubezni, ki je po besedah sv. Pavla svojega edinorojenega Sina za nas v smert dal, da se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubi, ampak imajo vsi večno življenje. On je Bog pravice, ki pregleda naše oserčje in bo odgovor tirjal od vsake nepotrebne besede. In tega Boga razžaliti, ga tudi z naj manjšim grehom razžaliti, sodite sami, ali ni to grozovita prederznost? O tako so vsaj sodile pobožne duše. Britko so jokale, ako so z naj manjšim grehom Boga razžalile in do smerti, do zadnje ure so ga milosti in odpuščenja prosile. Sv. Anzelm, sv. Tomaž Akvinčan sta rekla, da bi raje nedolžno v peklju gorela, kot pa z majhnim grehom omadežana se v nebesih veselila. Sv. Katarina, goreča ljubezni božje, je rekla, da bi ložej terpela v pogubljenju, kot pa Boga z naj manjšim grehom razžalila. In sv. Bazili pravi: „Nič ni majhno, tudi naj manjša reč ne, kar Boga razžali in njegovo vsegamogočnost in ljubezen zaničuje.“

b) Ako je torej majhni greh že zato velik zleg, ker se Bog ž njim razžali, je tudi zato, ko dušo omadeža in njeno lepoto in imenitnost otamni. Nič ni ljubeznivšega kakor duša, ki je čista brez madeža; ozaljšana s posvečujočo gnado in božjo ljubeznijo. Kolikor žarko solnce v luči in svitlobi zvezde preseže, toliko preseže čista duša v ljubeznjivosti in visokosti vse druge stvari. Ona je podoba božja, ki vse, kar je lepega in imenitnega v sebi ima, in bolj ko je čista, bolj ko je sveta, bolj je Bogu podobna, in toliko večja je nje lepota, ki jo obdaja. Sv. vera pa nas uči, da vsak še tako majhen greh lepoto duše omadeža in otamni njeno imenitnost in ljubeznjivost. Kakor majhen oblak solnce zatamni vsaj nekoliko, tako zatamni majhen greh našo dušo. Neprevdarjeno misliti, radovedno pogledati, nepremišljeno govoriti že dušo omadeža in njo v zamiro pripravi pri Bogu. Če vam kdo lepq obleko, nove bukve pomaže, kako ste nevoljni. In človek bi nič ne porajtal,

ko se mu duša, katero je Jezus s svojo neprecenljivo kervjo otel, če tudi z malimi ogerdi in omadeža? Ali pa ali si mislimo, da nas Bog zavolj malih grehov ne bo na odgovor tirjal? O jako bi se motili, On nas bo veliko več tukaj in tamkaj čistil, da bo omadežana duša čista kakor čisto zlato.

c) Odprite sv. pismo in prepričali se bote, da je to res. Maria, Mojzesova sestra, je samo nekoliko zoper brata goderljala in precej jo je Bog z gobami po vsem životu udaril. Bog zapove Mojzesu ob skalo vdariti, da bo voda iz nje pri-tekla. Mojzes ni terdno zaupal v božjo vsegamogočnost in se s tim Bogu tako zameril, da je moral v puščavi umreti. David je ukazal iz nečimurnosti svoje ljudstvo prešteti, da bi vidil, koliko podložnih da ima, pa glejte! zavolj te na videz majhne pregrehe ga je Bog tako kaznil, da mu je 70,000 mož kuga umorila. O vsak kdor si misli, da le ni smerten greh, kaj majhen greh — pomisli naj kako ostro je Bog te majhne pregrehe kaznoval in spozna naj iz tega, da je tudi majhni greh veliko silno veliko hudo pred Bogom. Ako je majhen greh na vagi božje pravice toliko vagal, da ga je z gobami, s smertjo, s kugo strahoval, kdo bi bil še tako prederzen, da bi ga za majhno hudo imel? In nikar si ne mislimo, da Bog dandanašnji majhnih pregreh ne bo tako ostro pokoril. On ni kakor oče, ki v starosti svojim otrokom bolj prizanaša. On se ne premeni, njegova pravica je vekomaj ravno tista. Tudi dan današnji on greh tepe. Od kod nesreče, ki jih je toliko po svetu? Ali so bili tisti, katerim je toca pobila, ktere je kuga pomorila, vsi veliki grešniki? Gotovo ne. Več zmed njih je keršansko živelo. Imeli so samo manjše pregrehe na sebi. Če tedaj Bog tudi dan današnji odpustljive grehes točo, z boleznijo, s smertjo in z drugimi stiskami kaznuje, kdo bi še rekel: Da majhni greh niso veliko hudo?

Pa če tudi človeka zavolj majhnih grehov tukaj ne zadene božja kazen, ga bo gotovo unkraj groba. Bog je neskončno svet in pravičen, nič omadeženega ne pojde v nebesa. Do zadnjega vinarja mora grešnik vse poplačati. Če človek umerje v majhnih grehib, ne sme priti pred božje obličje, ne more uživati nebeškega veselja, ampak se mora v vicah čistiti, da vse svoje madeže opere. In kakšno je terpljenje v vi-

cah? Vsi cerkveni očaki enoglasno terdijo, da strašno. Sv. Avguštín pravi: „Ogenj v vicah, čeravno vekomaj ne terpi, vendar na prečudno vižo peče, ker je večji, kakor vse terpljenje, ktero človeka na tem svetu zadene“. O kdo bi potem takem ne spoznal, kako veliko hudo, kako velik zleg je tudi majhni greh, kajti majhni ali odpustljivi greh razžali Boga, ki je neskončno svet in vse ljubezni vreden, omadeža in ogerdi dušo, božjo podobo, in podeli božji pravici šibo v roko, s ktero nas tukaj in tamkaj tepe. Varite se tedaj tudi majhnega odpustljivega greha, ker on je že sam na sebi veliko hudo, še večje hudo pa je zavolj nasledkov, ki iz njega pridejo.

2. Odpustljivi greh je veliko hudo zavolj tega, kar iz njega pride; kajti odpustljivi greh nam pomanjša božjo ljubezen in njegovo milost in velikrat odpre pot v velike pregrehe in hudobije. Premislimo še to nekoliko bolj.

a) Večje sreče za človeka ja ni, kakor ako živi v posvečujoči gnadi božji in ima božjo ljubezen. Imaš to, blagor ti in ko bi bil tudi naj večji siromak na zemlji, kajti po tem življenju dosežeš večno zveličanje. Nasproti pa je človek, če je tudi tukaj srečen, pa nima božje gnade, ne njegove ljubezni, naj večji revež, kajti po tem kratkem življenju bo večno pogubljen. Že iz tega lahko sklenete, koliko je tisto hudo, ktero ljubezen božjo pomanjša, ali jo pa še počasi popolnoma pokonča. In to stori majhni greh. Bog gotovo kristjana ne ljubi več tako, ako ga kristjan z majhnimi grehi žali. Mislite si dva človeka, gospodarja in hlapca. Perve leta hlapec gospodarja celo nič ne razžali in mu prav zvesto služi, zmiraj je priden, v vsem zvest in svoje dolžnosti na tanko spolnuje. Pozneje pa je bolj mlačen, bolj tozljiv. Varje se sicer, da gospodarja v velikem ne razžali, v malih rečeh pa mu že zoper njegovo voljo dela. Sodite sami, ali bo gospodar tega hlapca zdaj še tako ljubil, kakor ga je poprej? Mislím da ne. Toliko manj ga bo gospodar ljubil, kolikor manj priden je hlapec. Sperva je bil gospodarju prav ljub, zdaj mu pa ni več tako, in če ravno ga še nekoliko rad ima, ga vendar nima več tako rad kot poprej. Glejte tako je tudi z Bogom in z nami. Bog je naš gospod in mi smo njegovi služabniki. Ljubimo Boga čez vse, in se prav skerbno varujemo slehernega še tako majh-

nega greha, nas tudi Bog rad ima in nas ljubi. Smo pa mlačni in merzli do njega in ga večkrat žalimo v majhnih rečeh in si nič iz tega ne delamo, ne gleda več Bog tako dopadljivo na nas in tudi njegova ljubezen do nas oslabi. Torej Bog sam govori v skrivnem razodenju Laodicejskemu škofu: „Poznam tvoje dela, da nisi ne merzel ne gorak, o da bi bil vsaj merzel ali pa gorak. Ker si pa mlačen in nisi ne merzel ne gorak, te bom iz svojih ust plunil.“ To pomanjšanje ljubezni božje ste lahko že sami na sebi občutili, če količkaj na to porajtate, kar se v vašem sercu godi. Bili ste večkrat cele dni, cele tedne nepokojni, otožni, žalostnega in pobitega serca. Niste dobili tolažbe ne v molitvi, ne v sv. zakramentih, ne v drugem pobožnem djanju. Močne skušnjave so vam vero nadlegovale, nagnjenje do greha je bilo močnejše, zaupanje v Boga je bilo kaj slabo in vse dušne moči so skoro popolnoma opešale. Od kod vse to? Velikrat zavolj kake nezvestobe, s katero ste se pri Bogu zadolžili, zavolj majhnih pregreh, s katerimi ste se Bogu zamerili. Zavolj vaše nehvaležnosti vam je Bog pomanjšal studenec svojih gnad in ljubezen prikrajšal, zato ste bili slabi, revni, sadiki podobni, ki žalostno glavo pobesi, ako ji vertnar o poletni vročini ne priliva. Glejte torej, koliko nam majhni greh že s tim škoduje, da nam ljubezen božjo, ta dragi zaklad nebeški, pomanjša in preslabi.

b) Ah kako velika, kako grozovitna pa bi bila škoda, ko bi nam ljubezen božjo popolnoma odvzel in ugasnil. In tudi to se zgodi. Ker majhni greh zapelje človeka v večje pregrehe in hudobije in s tim zgubi človek popolnoma božjo ljubezen. Kristjan, ki se malih grehov ne boji, je gotovo mlačen in noben stan ni bolj nevaren kot ta, ker mlačnost zapelje v zmeraj večje grehe. Zakaj, to je očitno. Mlačni kristjan se veliko ne zmeni za svoje zveličanje, ne porajta dosti na mnogotere skušnjave, ki ga od vseh strani zapeljujejo, ni vajen resnoben biti po potrebi, se ne zna krotiti, ne zatajevati; kako lahko se torej v takih okoljšinah zgodi, da smertno greši in celo hudoben postane, posebno ko Bog mlačnim samo po malem svojo gnado deli. Torej govori sv. Duh: „Kdor malega ne čisla, bo po času padel“. Sirah 19, 1. Tako govore tudi sv. očetje. Sv. Gregor Veliki pravi: „Ako se majhnih grehov

navadimo, se tudi ne bomo bali velikih storiti.“ Sv. Krizostom pravi, „da je veliko ljudi poznal, ki so bili na videz pobožni, ko se pa niso varovali majhnih pregreškov, so se pogreznili v brezen hudobij“. To pravi tudi sv. Izidor: „Bog pripusti, da tisti, ki se majhnih grehov ne varujejo, zavolj svoje nemarnosti v smertne zaidejo. Kar nas cerkveni očaki učè, to tudi sv. pismo poterdi. Pomislimo samo prvi greh, ki so ga naši starši v raju storili in spoznali bomo, kako so tako deleč zašli. Bog jima je bil prepovedal, da ne smesta jesti od drevesa spoznanja dobrega in hudega. Kaj ju je napeljalo, da sta to zapoved prelomila? Majhni grehi. Iz lahkomišelnosti in radovednosti se Eva zoper božjo zapoved drevesu približa. Iz tega pregreška pride še eden, pogleda namreč prepovedani sad. Iz tih dveh pride tretji, se začne namreč pogovarjati s kačo. Iz tih treh pride četerti še zmiraj majhni greh, začne jo namreč mikati po prepovedanem sadu. Ko se pa tih majhnih grehov ni varovala in se skušnjavam ni zoperstavila, spozabi zadnjič na Boga, hudoba jo premaga, Eva stegne roko, uterga prepovedani sad in je. Ne zadovoljna, da je sama grešila, gre strasti oslepljena in zapelje še tudi nedolžnega Adama. Ta vekomaj žalosti vredni greh, kogar nasledke vsi čutimo, zavolj kogar je Jezus na križu svojo kri prelil, ta greh, ki je kriv toliko, ja vseh nesreč in nadlog, in zavolj ktereга jih bo na milijone vekomaj pogubljenih — zakaj je bil storjen? Ah! zavolj majhnega greha, ko se je Eva nepremišljeno drevesu spoznanja približala! O kako resnične so besede sv. Jakoba, ki pravi: „Glej, kako majhen ogenj velik gojzd zažge!“ (3, 5). Naj lepšega, naj prijetnišega dnu poleti se pokaže delječ nad glavo majhen oblacič, zmiraj se širi in večji postaja, veterca ga ni od nobene strani. Čez eno uro je oblak že dalječ okoli nebo zagernil, zdaj se zabliska in zagromi, in kmalo začnò kanci nalletavati, ploha se vsuje, oblak se vdere, toča bije in v petih minutah je vse žito po polju končano. Ah! majhen oblacič in tolika nesreča, kdo bi si bil to mislil? Pa grešnik poglej v svoje serce in spoznaj, kako se je s teboj zgodilo, da si tako globoko padel. Ti si zdaj malopriden gospodar, zapraviš v kerèmi svoj zadnji vinar in ko domu prideš, ženo in otroke zmirjaš, preklinjaš in pretepaš. Kako da si se tako delječ zmo-

til, tako delječ padel? Ali si bil od nekdanj tak hudobnež? Sperva si le malokdaj in za kratekčas šel v kerčmo, si le po vinarju, po pol krajcarju igral, in o zdravi Marii si prišel domu. Ker se pak teh manjših pregreškov nisi varoval, so se ti zmiraj bolj vkorenili, in so ti v navado, železna srajica, in si zdaj tak gospodar, komur beseda sv. Paula velja: „Kdor pa za svoje, posebno za svojo družino ne skerbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.“ 1 Tim. 5, 8. Preklinjavci, nečistniki, prešestniki, zapeljivci in vsi grešniki obojega spola, ki hudiču služite, resnično, ali ste bili odnekdanj taki?

Ah ne niste bili. Mala radovednost, nepremišljen pogled, tudi le za malo časa slaba družba, hudobna misel, ki je niste prec zaterli, osebe drugega spola, s katerimi ste se pajdašili, nespodobni pogovori itd. to so bile stopnice, po katerih ste šli v ostudno mlako, v kateri zdaj hudičeve dela uganjate. In vsak, kdor je tako nesrečen, da je v smertnih grehah, naj premisli svoje življenje in spoznal in obstal bo, da je le zato tolikrat in tako hudo grešil, ker se ni majhnih grehov varoval in se jih ni ogibal. Kakor zraste iz majhnega ženofovega zerna veliko drevo, tako pride iz majhnega greha veliki smertni greh, in kakor malo testa veliko moke vzdigne, tako se poprime malo slabo nagnjenje človeškega serca, ga spridi in popolnoma hudobno stori. „O kdor malega ne čisla, se počasi pogubi.“

S k l e p.

Bojte se tedaj ne le smertnega greha, ampak tudi majhnih grehov se bojte, ker tudi majhni grehi so veliko hudo sam na sebi, ker Boga žalijo, dušo omadežajo, in jih Bog ostro kaznuje, so veliko hudo zavolj nasledkov, ker ljubezen božjo zmanjšajo in človeka zapeljujejo v velike pregrehe in hudobije. Terdno torej dans sklenimo nikolj lahkomišelnost in nalašč tudi majhnega greha ne storiti! Čujmo čez svoje počutke in serce, da nas nikolj skušnjave nepripravljenih ne najdejo. Ker satan sperva noče veliko od nas, zadost mu je le en las. In ko tega ima, že ve si še toliko pridobiti, da si verv splete in nas ž njo v pogubljenje potegne. Smo nalašč kak majhen greh storili, nikar si ne mislimo: Saj je le majhen greh, ampak obžalujmo ga prec iz vsega serca, prosimo Boga odpušenja in obljubimo

mu, ga se za naprej bolj varovati. Sprašujmo vsak dan svojo vest in preglejmo dobro, ali ne ljubimo kakega greha in če je to, skerbimo, da ga prec zapustimo, da nam ne pride v navado in nas ne zapelje v velike grehe. Tako hodimo v božjem strahu, varimo se greha, majhnega in velikega, da bodo čiste naše serca. Amen.

Pridiga za 26. nedeljo po binkoštih.

(Poslednja sodba; gov. gosp. L. F.)

„Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bojo prešle.“ Mat. 24, 35.

V v o d.

„Zadnje sodbe strašna sila, bode svet v pepel skadila, David pravi in Sibila“, tako se začne tista pesem, ktera se v černih mešah po zamertih pred evangeljem po latinsko bere. Te besede so začetek zadnje sodbe. „Tromba strašni glas bo dala, grobe čudno razorala, vse nas k božjem tronu gnala; bukve bojo pred se dale, in v njih reči vse stale, ki v sodbo bojo se jemale“. Pa vunder dovolj je zdaj od te strašne pesmi, ktero kedar sem jo slišal peti, se mi je dozdelo, kakor da slišim šumenje angeljev, ki hitijo na vse štiri strani, oznanovat veliki den zadnje sodbe. Spet in spet le slišimo strašni glas angelske trombe, nam morebiti nemilo in neprijetno v ušesa doni; pa vender še ni sam le ta glas. K temu glasu grozno pokanje, sonce bode otemnelo, mesenc ne bo dal svetlobe in zvezde, te velike luči, kterih je vsaka 100 ali 1000 krat večja ko naša zemlja, bojo se pogreznile. In v tej grozno strašni noči bode se zažgal strašni plamen, uči sv. Peter, vse zemeljske moči bojo se v tem strašnem plamenu raztopile. Bog bode k sodbi vstal. Kakor blisk pride od sončnega izhoda, in se zasveti do zahoda, tako bo prihod Sinu človekovega. Enkrat se je razodela božja pravičnost v vesoljnem potopu, drugi potop bo v vesoljnem plamenu. In ko bo vse v groznem plamenu pokončano, bomo le mi ostali. Kakor šumenje strašnega viharja, od kterega ne vemo, od kod se

vzame in kam verši, tako bode šumelo od vseh štirih strani sveta. Kaj pa pomeni to šumenje! Trupla so zaslišale glas mogočne trombe; vsaka duša se je s svojim truplom obdala, zbudajo se, vstajajo in neka čudna moč jih žene k božjemu tronu. Trepetajo in tresejo se, prišel je den, na kterega niso verovali, niso se spominjali, sedaj pa ni jim več mogoče njemu vteči: „Kaj sirota čem začeti, koga za prošnika vzeti, kdar pravični bo v trepeti“. Vse, kar se je živega od Adama do slednjega otroka rodilo, vse je zbrano k vesoljni sodbi. Kakšen strah, kakšno trepetanje in obupanje med zbranimi; zdaj se bližajo svitli oblaki, na njem koga zagledajo? Na svitlih oblakih spoznajo tega, kterega pred niso poznali. Nepoznani križani Jezus je besedo spolnil in pride v vsi svoji česti kakor kralj nebes in zemlje: Jezus odrešenik pride kakor sodnik. Obdaja ga nesošteta svitla truma angeljev, pred naši angeli varhi bojo zdaj pričali za nas ali zoper nas.

Ljube keršanske duše! peljal sem vas v duhu pred poslednjo sodbo; pri poslednji sodbi hočemo tudi danes ostati in jo še dalej premišljevati. Le pripravite se in zvesto poslušajte! —

Razlaga.

Janez v svojem skrivnem razodenju pravi: „Vidil sem svitli tron, in na njem nekoga sedeti; pred njegovim obličjem je ležalo nebo, in je ležala zemlja, ni bilo več mesta za nju. Vidil sem mertve, majhene in velike, prositi pred tronom; morje je dalo svoje mertve, tudi smert je dala vse merlice.“ Tako je vidil od sv. Duha razsvetljeni apostelj. Zabobnela bo trobenta in nje glas bode segel v nar globljeje predale zemljenske, bode segel v nar bolj skrite votline po gorah, bode segel v globočino morja in smert bo dala vse merlice, kar jih je pebrala od začetka do konca sveta. Poklicani bojo vsi z mogočno močjo, noben ne bo pozabljen, noben ne bo se mogel zoperstaviti. Zbrali se bojo in stali pred sodnikom, kralj zraven berača, bogatin z svojo revno vestjo, pošteni siromak z dobro srečno vestjo, zapeljivec bode preplašeno gledal zapeljano nedolžnost. Pred njimi bo stal sodnik, pravični, vsevedoči Jezus Kristus, pa nikar tako borno in sramotno, kakor je stal

pred Kajfežem, vidile se boje še rane, pa nikar več kervave, le svitle in lepe, vidil se bo tudi križ, znamenje odrešenja, pa nikar več Kristus na njem, križ bo le v Kristusovih rokah. Deržal bo vago tako pravično, da bi jo vsak sončni prah globoko potegnil, in zraven bo stal angelj in deržal bo v rokah dve posodbi. Ena je polna, v nji so zbrane vse solze, kar jih je bilo za pokoro prelitih, in revežem pa siromakom posušenih. Druga posodba je polna kervi; v nji so zbrane vse kapljice kervi, po nedolžnem prelite, od Abelnove kervi do te, ki je nar zadnja tekla, in pridjal bo angelj na vago iz prve ali druge posodbe, kakor bo vsak zaslužil, da bo vlekel v pogubljenje ali zveličanje. Kako dolgo bo sodba, nihče ne ve, ker sonca ne bo, tudi ne bo več časa, začela se bo že neskončna večnost. „Bukve bojo pred se dale, in v njih reči vse stale.“ Tako je vidil Joanez v skrivnem razodenju. Ktere so pa te bukve. Dvojne so: Ene bukve, nam vsem dobro znane, bukve sv. evangelja, v njih stoji in bo stalo, kar bi bili imeli storiti; * druge bukve so bukve božje vsevedočnosti, in v njih bo zapisano vse, kar smo storili ali smo opustili. Kadar se bode to godilo, bo vse skrito še odkrilo, nič brez kazni se pustilo“. Tedaj se ne bode več moglo kaj izbrisati, zapisano bo in nikolj več izbrisano. Ali sedaj, sedaj je čas. Sedaj je še čas gnade, potem bo pela le pravica, ojstra pravica. Odperle se bojo prve bukve. Bukve sv. evangelja. Kako bo nam tedaj pri sercu, kedar bomo spet zagledali te bukve, ktere smo v življenju tolikokrat zaničevali ali zanemarjali. In vidili bomo, da je vunder le resnica, živa resnica, kar je Gospod govoril, kar so apostelni učili, in keršanski učeniki oznanovali. Zvezde in svetovi so se pogreznili, sonce je otemnelo, mesec ne da svitlobe, ali Gospodova beseda še stoji: Nebo in zemlja nista več ali Gospodova beseda je resnica. Pred očmi nam bojo te bukve, ki so nas tako milo, resno ljubeznivo klicale in opominjale, pisane so kakor z žarečimi čerkami, kakor gromenje je njih beseda. Ah odperle se bojo pa tudi še druge veliko strašnejše bukve, bukve božje vsevedočnosti. Strah in groza jih je zaperte gledati, ah zdaj se že odperajo, v njih je zapisana naša sodba. „Ubogi grešnik jaz zdihujem, velki krivec obledujem, prosim, da naj milost čujem.“

Ah gorje nam! Na eni strani so v bukvah zapisane vse gnade, ki so nam bile ponujene, na drugi pa tiste, ktere smo zaverгли, vsi grehi in pregrehe, ktere smo doprinesli. Zapisani so tudi vsi nauki, vse posvarjenje staršev in učenikov in angelja varha, vse solze, ki so zavolj nas tekle, vsi talenti, ktere smo zapravili, vse ure, dni, leta, ktere smo tukaj na zemlji v službi peklenškega preživeli, vse nevredne spovedi in nevredne obhajila. Zapisane so vse nemarne, zapeljive besede, vse dela krivice in tmote, naj si jih po dne ali v čerri noci doprinesel; zapisano vse, tudi nar manjša krivica, ki je nisi še popravit. Dokler ti človek na Boga pozabiš in misliš, da to nihčer ne vidi, ko hudobo doprinašaš, božja roka za oblaki vse tvoje dela zapisuje. Gorje, o Bog, kdo bo obstal pred tvojim pravičnim serdom. O strašna grozovita podoba! pred nami bo sodnik, krog njega 12 apostelnov na 12 sedežih, in vsa truma angeljev, zraven bode zijal grozri pekel z večnim strahovitim plamenom, nebesa z večnim veseljem. In sodnik bo govoril: „Odkriti hočem vsakemu njegove hudobije“. Grešil si človek morebiti v terdi temoti, in si mislil, temota bode mojo hudobijo prikrila, ali glej, vidila sta tvojo hudobijo dva, Bog in ti. Z lažjo si hotel zakriti svojo hudobijo. Pa vender dva sta vedela za njo, vedel je Bog in tvoja vest. Z hinavščino in z zvijačo si se, o človek, obdal, in si rekel, da te noben ne bo poznal. Poznala sta te vender dva, Bog in ti. Glej vsi grehi, tudi nar bolj zakriti, bojo očitni, prišli na beli den, pregrešne besede, ktere si drugim govoril, bojo glasno te tožile, in vse laži bojo v nebo za maščevanje vpile.

Pravični sodnik bode odperl pravične svoje usta in govoril. Ali si veroval v mene, zaničevanega in križanega Jezusa. Ali si hodil za menoj v križu in terpljenju, pohlevnosti in poterpežljivosti, nedolžnosti in ljubezni? Kaj si ti za mene storil, kaj si terpel? Dal sem ti časne dari, kako si jih obračal, bil sem lačen, ali si me nasitil, bil sem nag, ali si me oblekel, kakor revež sem prosil za tvojo milost, ti si me pa spred dur odrinil, potisnul. Pristopili bojo potem tožniki. Tožnik bo naš angelj varh, ki nas je tolikokrat svaril, toževala nas bo sama vest, tožile nas bojo Kristusove rane, njegova sv. rešnja kri in križ; vse bo zoper nas govorilo in pri-

čalo. In kdo bode nas zagovarjal, ako smo bli hudobni? „Spomni Jezus se ljubljani, da si bil zveličar meni, v pogubljenje me ne ženi.“ — Zdaj so obsojeni vsi, pa vendar sodbe sodnik še ni izgovoril. Zdaj pa se vzdigne Jezus obdan z veličastvom v bliščečej svitlobi, vstane, in noben ne more njegovega pogleda prenesti. Oberne svoje svitlo obličje proti desnej, razširi svoje svete roke, vse pravične objeti — ljubeznivost se mu sviti iz oči, veselje diha iz vseh njegovih ran. Govori in reče vesele besede: Pridite, pridite k meni izvoljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo od začetka vam pripravljeno; lačen sem bil in vi ste me nasitili. Padejo pravični na kolena: „O Gospod, kdaj smo te vidili lačnega, da bi te bili nasitili? In Jezus jim odgovori: „Resnično resnično vam povem, kar ste nar manjšemu storili, ste meni storili.“ Padejo spet na obličje v svetem strahu, čestijo in molijo pravičnega sodnika rekoč: Hvaljen in čestčen bodi Jezus, edini Sin Očeta od vekoma do vekoma. Amen! Amen se oglasi iz angeljskih trum. Oberne se sodnik na levo stran pa nikar milega temuč strahovitega obličja, vzdigne svojo desno roko, in strašni bliski švigajo po neizmernem prostoru, in spet postane tihota grozna tihota, in slišijo pogubo noseče besede sodnika; „Preč, preč od mene vi prekleti v večni ogenj, kateri je hudiču in njegovim angeljem pripravljen“. Preč od mene vi pogubljeni daleč spred božjega obličja, ktereга nikdar ne bote vidili. Zazijal bode strašni pekel z žarečim ognjem, s strašnim pokanjem — gromenjem in preklinjevanjem. Sodba bo dopolnjena in spet bo tihota — začela se je večnost vesela in strašna. Tudi mi bomo zraven, tudi za nas večnost vesela ali strašna. — Tebe pa o Jezus, ki boš naš sodnik, mi dans prosimo, „le med ovce nas postavi, in od krivih preč nas spravi, tje na srečni kraj — na pravi!“ Amen.

Pridgia za prvo adventno nedeljo.

(Ne odlašaj pokore od dné do dné. Gov. gosp. A. L.)

„Bratje! vemo, da je že ura, da ustanemo od spanja.“ Rimlj. 11, 13.

V v o d.

Spet stojimo dans na pragu novega cerkvenega leta. Ako se ozremo nazaj v minulo leto, kaj vidimo? Vidimo, kako se

je utopilo veselje in žalost, sreča in nesreča, sladkost in bitkost preteklega leta v morje večnosti; vidimo na pokopališču mnogo novih grobov, v ktere smo zagrebli toliko bratov in sester, ki so šli pred nami v neznano večnost, ter nesli seboj svoje dobre in slabe dela, za ktere vživajo zdaj zaslužen plačilo, eni v nebesih, eni pa — o groza in strah, ko moram povedati, v peklenškem večnem ognju. Šli so, pravim, pred nami, in mi gremo za njimi po enakem potu, v enako osodo, ali v nebesa ali pa v pekel. Ako se ozremo nazaj v minulo leto, kaj vidimo še? O moj Bog! vidimo, ako nismo slepi na duši, kako malo dobrega smo storili, veliko veliko hudega pa in greha. Spet smo preživeli eno celo leto v nečistosti in nesramnosti, v požrešnosti in pijanosti, v kregu in prepiru, z besedo: v razžaljeni božjem. In kam gremo tudi mi? Vsi gremo skozi smertne tamne vrata po zaslužen plačilo v večnost. In kakšno plačilo nas čaka tamkej? Jezus sam pravi: Ako se ne spreobernet, bote vsi pogubljeni. In sv. Duh govori: „Ne odlašaj spreobniti se k Gospodu, in ne odkladaj od dné do dné, zakaj naglo bo prišla njegova jeza, in ob času maščevanja te bo razdjal.“ Zato nas opominja v današnjem berilu sv. Paul, ko pravi: „Bratje, vemo, da je že ura, da ustanemo od spanja. — Verzimo od sebe dela tame, in oblecimo orožje svitlobe!“ Ali Bogu bodi milo, ko živí toliko ljudi v grehah, pa jim ni nič mar za pokoro, ampak odlašajo jo od dné do dné. Takim bi dans rad pokazal, kako nevarno je odlašati spreobnjenje in pokoro na prihodnje dni. Kdor odklada s pokoro, po besedah sv. Avguština, umerje po navadi brez nje. Poslušajte!

Razlaga.

Kadar zbolí kdo na telesu, si prizadeva na vso moč, spet ozdraveti. Kadar sedí v smert obsojeni v ječi, gleda, kako bi se rešil in ušel. Kadar piči koga strupena kača, si prec pomaga, kakor vé in zna. Kdo bi ležal le eno noč v postelji, v kateri je ravnokar eden umerl za kužno boleznijo, ali kdo bi spal mirno v hiši, v kateri je njegov smertni sovražnik? Glejte, taka ječa, taka kača, taka kuga, tak smerten sovražnik je greh, in ti nesrečni grešnik, si tako nor in nespa-

meten, da odlašáš, znebiti se ga, na jutre, na prihodnje, celo na sivo starost. V srcé mora boleti človeka, kadar bere v sv. pismu, kako oterpnjen je bil egiptovski kralj Faraon, ki se mu niso hotle oči odpreti, da bi bil vidil bližnjo pogubo in se ji umaknil, akoravno je Bog tepel njegovo ljudstvo, in njega s tako hudimi šibami. Mozes ga je prosil, naj mu pove, kdaj da hoče Boga zanj prositi, naj bi odvzel nadloge, in on je odgovoril: Jutri. (Eksod. 8, 10) Norec! Na kraju brezna stojiš, in še odlašáš ponujene pomoči? Jutri, praviš, čemu ne dans, čemu ne zdajci? Ali tvoje serce je zakerknjeno, in ti boš čakal, da te bodo pokrili morski valovi in pokopali tvojo dušo v brezno strahote.

Ali ne govorim resnice, nesrečni grešnik? Govôri! kolikrat te je klical Bog k pokori, da bi se te bil usmilil in pomagal tvoji revni duši! Klical te je po spovednikih, po pridgarjih, po dobrih prijatljih, po notranjem glasu v tvoji vesti: Kdaj boš zapustil uno zastarano sovraštvo? kdaj boš odpustil svojim razžalnikom po Jezusovem izgledu? kdaj se boš ustavil, lakomna pijavka, tisti nenasitljivi dobičkariji? kdaj boš povernil toliko krivic, bližnjemu storjenih? kdaj boš vstal, nesramni hotljivec, iz gerde mlake, v kateri se valjaš kakor živina? kdaj, za Boga, boš poderl altar, ki si ga postavil v svojem sercu nečistemu moliku? kdaj se boš ognil tistih krajev, tistih brezbožnih tovaršij, v katerih si se tolikrat omažežal z grehom? kdaj boš zapustil tisto pregrešno znanje, v katerem si zgubil nedolžnost, poštenje, dobro ime, prijaznost z Bogom? kdaj boš začel, hišni oče, spolnovati svoje dolžnosti, ko vidiš in slišiš, da se v tvoji hiši nič prida ne govori in godi? Grešnik sploh, kdaj boš zapustil greh in se spravil z Bogom?

Pa ah, ti odgovarjaš, če ne z besedo, pa z djanjem: Dans še ne, jutri. In ta jutri bo napočil za marsikterega še le zadnjo turo, ko bo s smertjo rinjal. Ko stoji že z eno nogo v grobu, z eno pa tik brezna večne pogube, ali se je čuditi potem, ko še ni prave pokore, in še odlašá na jutri, beseda mu zastane in neopravičen se pogrezne v večno nesrečo, iz ktere ni nobene rešitve več. Zato pravi sv. Paul: »Nikar se ne motíte, z Bogom se ni šaliti. Dans še, ko sli-

šite Gospodov glas, ne zakerknite svojih serc.“ Jutri bo morbiti že prepozno. In sv. Ciril govori; „Kteri pravijo: bodigo dobre volje, dokler smo mladi, za pokoro je že še čas na zadnje . . . take satan grozno goljfa; ker taki imajo le prav malokrat ali pa nikoli priložnost, spreoberniti se, terdni še padajo pod smertno koso in se pogubé.“

Bog skerbi za pravičnega, da ga ne pobere smert prezgodaj, ker „draga je smert svetih v očeh Gospodovih.“ (Ps. 115, 6) ali kakor govori Modri: „Duše pravičnih so v božjih rokah, in terpljenje smerti jih ne bo zadelo.“ (Modr. b. 3, 1.) to je, ne pred pravim časom, pa če tudi umerjó, nima smert nič grenkega za nje. Hudobne pa pobira in seka smert brez razločka, mlade in stare, močne in slabe, bogate in revne, zdrave in bolne. Med hudobnimi smert nič ne prebira, berač, kmet, gospod, kralj, cesar, vse je eno. Zakaj pa morí smert takó brez razločka? Kristus je že zdavnej povedal, zakaj, ko je rekel: „Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj verženo.“ (Mat. 3, 10.) Nikar se ne tolaži: Mlad sem še, zdrav, terden in bom še živel dolgo. Grešnik si, malopridno drevo, ki bo v ogenj verženo.

Ko bi si vzeli k sercu, kar se okoli nas godi, koliko žalostnih izgledov bi imeli. Tukaj, post. je umerl hišni gospodar v naj boljših letih. Moj Bog, kdo bi se bil nadjal, da bo tako hitro sklenil? Bil je še mlad, terden, imel je še mlado ženo in male otročiče. Kaj mu je vendar bilo? Mera njegovih grehov je bila polna, „želo smerti je pa greh,“ pravi sv. pismo. (1 Kor. 15, 56.) Ko bi mu bilo bolj mar za božjo službo, ko bi ne bil po krivici premoženja skupej dergnil, ko bi ne bil zatiral ubogih in sirot itd., bi bil še dans živel. Tako se je pa poterdilo na njem, kar govori sv. Duh Jobu, ko pravi: „Preden se bodo dopolnili njegovi dnevi, bo poginil in njegove roke bodo sperhnele,“ (15, 32.) in v 54. psalmu: „Kerviželjni in goljufni ljudje ne bodo polovice svoje starosti doživeli.“ (Ps. 54, 24.) Pred časom zapade torej smerti, ker neovergljiva je resnica: želo smerti je greh. Greh priganja smert, da pride pred časom. Prav je imel toraj sv. Ciril, ko je rekel, da tisti, kteri od dné do dné greh nakladajo, imajo le prav malokrat priložnost, spokorití

se, ker jih prehitijo po navadi smert. Pozna pokora je pa po navadi slaba pokora, pravi sv. Avguštín. Izmed tistih, ki odkladajo pokoro do zadnjega, bo zveličan le malokdo, med tisuč komej eden. Tega imamo prav primerno podobno v sv. pismu. V Jeruzalemu je bila neka kopel. Okoli nje je bilo zmeraj polno bolnih, slepih, kruljevih itd., ki so čakali, kdaj da bo prišel angelj in vodo plivkal. Kdor je nato prvi stopil notri, je ozdravel, počasnim in pa zamudnim ni pa nič pomagalo. Kaj je pač drugega človeško življenje kot tekoča voda, kakor je rekla una modra žena iz Tekue: „Vsi umerjemo in se raztečemo kakor voda v zemljo, ktera se ne verne več.“ (2. kr. 14, 14.) Gorje mu, kdor zamudi angela, to je nagibajočo milost božjo, gorje mu, kdor odlaša za zveličanja skerbeti, tako dolgo, da se mu že začne kaliti voda njegovega življenja, to je, da mu že bližnja smert dušo omami, serce vnepokoji, telo z mnogoterimi bolečinami potare, da že žena, otroci in družina okoli njega vpijejo in jokajo. Gorje, gorje! kdo bi še mislil v tolikem nepokoju, v tolikih stiskah s prav zbranim duhom na dušo in na zveličanje? Izmed tisuč se bo komaj eden vdal vdihljem sv. Duha in grehe resnično objokoval. Vsi drugi bodo rop smerti, večne smerti.

Bere se v življenji sv. Antona Padovanskega, da je bil poklical enkrat nekega lakomnika iz pekla. Ta lakomnik je imel, dokler je živel, zakupnika na svojem zemljišu, ki mu je odrajtoval zakupnino pošteno vsako leto. Plačivnih listov pa ni tirjal od njega, ker si je mislil, da zapisuje gospod pošteno vse v svoje bukve. Gospod umerje, in zakupnik bi bil skoraj ob vse premoženje prišel; dediči niso namreč nič zapisanega našli v bukvah in so ga tožili za vse leta. Zakupnik vidi, da se ne more spričati, da mu bodo tožniki pobrali vse premoženje, obupa in gre vtopit se v morju. Na tej strašni poti se mu prikaže sv. Anton, pelje ga na verh Vezuva blizo Neapoljna, in zaroti hudiče, naj pripeljejo unega lakomnika, pove ga po imenu. Zgodi se, in svetnik vpraša pogubljenega: „Ali poznaš tega moža?“ „Poznam ga.“ „Ali ti ni plačal vselej pošteno?“ „Je.“ „Zakaj pa nisi tudi vselej zapisal, da ti je plačal? Zato sem pa tudi vekomej zaveržen.“

„Zapovem ti, podpiši to pobotnico“. Zgodi se, in zakupnik se verne potolažen domu. Ali je morebiti ta nesrečnež kdaj dvo-mil nad božjim vsmiljenjem? ali ni nikoli mislil spreobrniti se, spokoriti, in z Bogom spraviti se? To je da, pa ni hotel, dokler je bil mogel, in ni mogel, kadar je hotel. Preveč se je bil vdal dobičkariji, lakomnosti in krivicam. Smert ga je prehitela. Zdaj še le med zaverženimi spoznava, pa prepozno, da je sam sebe goljfal pokoro odlašaje.

O ko bi se odperle našim očesom še bolj peklenski pre-padi, vidili bi brez števila takih nesrečnežev, ki še le zdaj obžalujejo, pa prepozno, da so odlašali spreobrnjenje od dne do dne. Zdaj zdihujejo v tistih strašnih ječah, kjer je jok in stok in škripanje z zobmi na vekomej. Uni lahkomiselnji mladenči in dekleta, uni prešerni možje in žene . . . ali niso nikoli mi-slili spreobrniti se? Mislili so pač včas na dušo, pa zaupali so pregrešno na božje usmiljenje, oterpnjeni so bili za lepo opominovanje, v grehah so se postarali in jih nesli v grob. Zdaj preklinjajo tisto nesrečno uro, ko so se prvič zapletli v necisto znanje, tiste prešerne oči, ki so jim vzgale prvič poželjivost, sami sebe, da so se tako lahkomiselnjo vergli hudobiji v naročje.

Res strašen pogled, pogled v pekel. Tam so tiste neusmi-ljene serca, ki so v svojem življenju kri pili svojemu bližnjemu, zdaj divjajo med seboj, ogenj se utrinja iz njih oči, grozovito se tergajo med seboj. Tam uni pajdaši bogatega pojeduha, ki so živeli le za trebuh, zdaj terpé večno lakot in žejo, le kapljice hladila ni za njih suhi jezik. Tam spet . . . pa zagernimo strašno prizorje in vprašam vas samo: Ali niso mislili ti reveži na pokoro? Mislili so — pa vkovani v že-lezno navado niso hotli, dokler je bilo mogoče, smert jih je prehitela, zdaj spoznajo pa prepozno, da so se sami pogreznili v vecno pogubo. Bog molci dolgo, kakor prijentljiv kralj, ki bi rad z dobrim povernil podložne k pokorščini. Spominja jih pre-jetih dobrot, žuga jim z ostrostjo, tepe jih hudo, pa da bi jih poboljšal. Ako pa vse to nič ne pomaga, jih zadnjič vdari s silo, s smertjo. Zdaj pojdi, pomisli človek, ki praviš, da je še čas spokoriti se, valjaj se naprej v živinskih sladnostih, odlašaj s pokoro do jutri, od dne do dne. Nепреvidoma te

bo zgrabila smert, in tirala pred božjo pravico. Vedimo torej da je ura, da vstanemo od spanja! Obračajmo te svete ure, ki smo jih spet doživeli, v naše večno zveličanje; delajmo pravo resnično pokoro! Amen.

Keršanski nauki.

IXL. Glej katekizem. Od sv. Obhajila.

V v o d.

Veliko ljubezen nam je Jezus skazal, ker je prišel z visokih nebes k nam na ta svet, nas učiti in pot nam pokazati, po katerem tudi mi v nebesa priti znamo in moremo. Še večjo ljubezen nam je On skazal, kader je za naše odrešenje tolike martre terpel in na križu svoje življenje dal za nas. Ali nar večjo ljubezen nam je Jezus v tem skazal, ker nam je nar svetejši zakrament altarja vpostavil; ker nam je v tem zakramentu svoje lastno telo, svojo lastno kri našim dušam v življenje zapustil. To je celo morje ljubezni božje, ki ga nobena človeška pamet obsegla ne bo! Bilo je že slišati, da je prijatelj za svojega prijatla se v veliko nevarnost podal in tudi svoje življenje daroval za njega. Bilo je že slišati, da je mati za svojega otroka življenje dala. Bilo je že slišati, da je skerbni pastir za svoje ovčice smert storil. Da bi pa kdaj bil prijatelj svojemu prijatlu, ali mati svojemu otroku, ali pastir svojim ovcam svoje lastno meso in kri za jed in pijaco dal, tega pa še nikdar ni bilo slišati. In glejte! Jezus je pa vender ravno to storil. V svetem obhajilu nas k svoji mizi vabi, in na tej mizi nam svoje lastno telo, in svojo lastno kri v jed in pijačo daje. Vse to se resnično zgodi, kolikorkrat k svetemu obhajilu pristopimo. Tam pri tisti nebeški mizi se zavživa Jezusovo meso in pije Jezusova kri. In od te svete mize božje, od svetega obhajila vam dones govoriti želim. Razložil vam bom danes sledeče tri reči:

1. Kdaj in zakaj moramo sveto obhajilo prejemati;
2. Kako se moramo pripraviti, da ga bomo vredno prejeli; in

3. Ktere velike gnade in dobrote mi tamkaj zadobimo od Jezusa.

Imeniten in potreben navk za vsakega kristjana; toraj zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. „To delajte v moj spomin!“ tako je Jezus pri zadnji večerji govoril, kader je svojim učencem svoje lastno Telo in svojo Kri v podobi kruha in vina zavžiti dal. In kar je Jezus s temi besedami zapovedal, se je tudi od nekdaj godilo, se zdaj godi po celem keršanskem svetu, in se tudi godilo bo do konca svetá. Učenci Jezusovi so pogosto spreminjali kruh in vino v Jezusovo rešnje Telo in sveto Kri, in nju zavživali v spomin terpljenja in smerti Jezusove. Pa tudi drugim vernim so od tega nar svetejšega Jezusovega Telesa zavžiti dajali. Bere se, da so prvi kristjani vselej tudi se obhajali, koljkorkrat so pri daritvi svete maše bli. In ker so tako pogosto presveto rešnje Telo zavživali, so pa tudi tako sveto živeli, da, koljkor je bilo kristjanov, je bilo tudi skoraj toliko svetnikov. Pogosto sveto obhajilo je prvim kristjanom toliko moč in serčnost dajalo, da so tako lepo, pobožno živeli med seboj, kakor bratje in sestre Kristusa v sveti, keršanski ljubezni.

V poznejih časih pa, ko se je keršanska vera dalej po svétu razširila, je pa gorečnost, prejemati sv. obhajilo, začela pešati. Kristjani niso več tako pogosto k božji mizi pristopali. Nekteri so to sveto dolžnost dolgo časa čisto zanemarjali. Zatoraj je sveta katoljška cerkev zapoved dala, da morajo vsi kristjani vsako leto trikrat, in scer: o božiču, o veliki noči, in o binkoštih zakrament sv. rešnega Telesa prejeti. Dolgo časa je pri tem ostalo. Ali mlačnost nekterih kristjanov je zmirom večja postajala. Nekteri še vsako leto enkrat svetega obhajila prejeti niso. Zatega del je mati katoljška cerkev v rimskem cerkvenem zboru leta 1215 pod papežem Inocenciom III. zapoved dala, da mora vsak veren kristjan obojnega spola vsako leto nar manj enkrat in scer o velikonočnem času presveto rešnje Telo vredno prejeti. Kdor pa tega ne dopolni, se iz družbe katoljških kristjanov sam izklene, in če v tem stanu umerje, tudi v žegnano zemljo pokopan ne bo. To je

zapoved matere katoliške cerkve, ki še dandanašni za vse kristjane velja. Ali ne mislite, ljubi moji! da bi že zadosti bilo, po zapovedi svete cerkve samo enkrat v letu k svetemu obhajilu hoditi. Ta zapoved je dana samo za mlačne, lene kristjane. Dobri, goreči kristjani, ki jim je mar za svoje zveličanje, sami od sebe k božji mizi večkrat radi pristopajo, da se tamkaj združijo z Jezusom, s svojim nar boljším prijatlom. In tudi mati katoliška cerkev želi, da bi se verni kristjani pogosto okoli božje mize zbirali, in s svetim rešnim Telesom svoje duše redili za večno življenje. Tako pa tudi dobri kristjani delajo. Če se že vsak mesec ne zgodi, tako pa vonder o štirih kvatrih, ob praznikih Gospodovih in Marije device radi svete zakramente prejemajo in zavživajo Jezusovo rešnje Telo. Zakaj oni dobro vejo, kaj je Jezus sam govoril, rekoč: „Ako ne bote jedli od tega kruha, in ne bote pili od tega kelha, ne bote življenja v sebi imeli. Kdor pa je moje Telo, in pije mojo Kri, ostane v meni, in jaz v njem.“

Posebno je pa tudi dolžnost, sveto obhajilo v vsaki nevarni bolezni prejeti kakor popotnico v večno življenje. Pot v večnost je neznana in nevarna. Če pa Jezusa za tovarša imamo, se nam kaj žalega bati ni; srečno bomo v večnost došli, in tamkaj bomo sprejeti v vesele prebivaljša izvoljenih. Jezus sam nas tega zagotovi. On pravi: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ima večno življenje, kadar umerje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ Ali za to gnado, da bi zamogli tudi na zadnjo uro Jezusovo rešnje Telo vredno prejeti, v srečno večnost za popotnico, za to gnado moramo že zdaj prositi Jezusa vsak dan!

Sveto obhajilo moramo tedaj prejemati: 1. o velikonočnem času; 2. tudi večkrat med letom: večkrat ko Jezusa vredno prejmemo, boljši je. 3. Na smertni postelji za popotnico v večno življenje. In dolžnost je naša, sveto obhajilo zavživati, ker nam je Jezus sam to naročil. On pravi: „Resnično, resnično vam povem: Ako mesa Sina človekovega ne bote jedli in njegove kervi ne bote pili, ne bote življenja v sebi imeli.“ In kateri bi iz lenobe k tej sveti večerji ne hotel pristopiti, bi tudi od nebeske večerje enkrat izveržen bil. Da je tedaj sveta dolžnost, Jezusovo rešnje Telo

večkrat prejemati, to vsak dober kristjan sam spozna. Ali potreba je pa tudi vedeti:

2. kako se moramo pripravljati, da ta nar svetejši zakrament vredno in k svojemu zveličanju prejemamo?

Kader posveten kralj v kako mesto priti ima, je vse po koncu; cesta, po kateri se bo kralj pripeljal, se lepo poravnava in osnaži, ulice ozaljšajo in z rožnimi vencami prepletejo. Posebno skerbno se pa tista hiša lepo napravi in za prijetno prebivališče pripravlja, v kateri bo ljubljeni kralj nekaj časa prebival. Glejte, ljubi moji! če že ljudje toliko skerb imajo, posvetnemu kralju v svojem mestu lepo prebivališče pripraviti, koliko skerb moramo še le mi takrat imeti, kader k svetemu obhajilu gremo, da Jezusu, kralju nebes in zemlje v kamerci našega serca prav lepo, čedno in prijetno prebivališče pripravimo. Tudi k nam pride Jezus, nebeški kralj prebivat, kader ga v zakramentu rešnjega Telesa zavzijemo. O kako veliko si moramo tedaj prizadevati, da Jezusa, ki ga spremlja brezštevilna truma nebeških angelov, v čedno prebivališče sprejmemo, da ga vredno zavzijemo, in da bo Jezus zmirom s svojo gnado ostal pri nas!

Hočemo pa Jezusa v zakramentu rešnjega Telesa vredno prejeti, nam je potreba dveh reči: moramo se prvič na duši, in drugič tudi na truplu k temu prav dobro pripraviti.

Dušna priprava pa zopet obstoji v dveh rečeh: 1. v tem, da svojo vest vsega greha očistimo; in 2. da svoje serce z lepimi čednostmi ozaljšamo. Pervo se zgodi, ako zakrament svete pokore vredno prejmemo in se v tej duhovni kopeli vsega dušnega madeža skerbno očistimo. Gorjé pa tajistemu, kateri bi se podstopil, le z enim smertnim grehom na svoji vesti k božji mizi se bližati; zakaj ne k zveličanju, ampak k svojemu pogubljenju bi tak človek Jezusa prejel! Zatoraj nas sveti apóstelj Pavl tako skerbno opominja, da bi se pred svetim obhajilom vselej sami sebe prašali: ali smo zadosti čisti na svoji duši ali pa ne, ali smo vredni k tako sveti mizi pristopiti ali ne. Sveti Pavl tako govori: „Naj pa presodi človek sam sebe, in tako naj jé od tega kruha in pije od tega kelha. Zakaj kdor jé in pije nevredno, si sodbo jé in pije, ker ne razloči telesa Gospo-

dovega.“ (I. Kor. 11.) Zatoraj se vselej čisto spovejmo vseh svojih grehov in postavimo se v stan posvečujoče gnade božje; ker le takrat, kadar je naša duša s svatovskim oblačilom gnade božje oblečena, bo Jezusu, svojemu ženinu dopadla, in ga vredno k svojemu zveličanju sprejela.

Kadar pa imeniten gospod v vašo hišo pride, ne bote samo pometli svoje hiše in je osnažili vsega, kar je nečednega; gotovo jo bote tudi napravili z lepimi podobami in drugo pripravo, da imeniten gospod v vaši hiši lepo prebivališče najde. Glejte, ljubi kristjani! tako še tudi zadosti ni, da sv. spoved lepo opravimo in svoje serce vsega grešnega madeža očistimo; moramo ga tudi z lepimi čednostmi okinčati in ozaljšati, da Jezus v njem prijetno prebivališče najde, in rad v tajistem prebival bo.

Kadar se k svetemu obhajilu pripravljamo, moramo posebno sledeče čednosti v svojem sercu obuditi: 1. Živo vero, da je Jezus pričujoč v zakramentu altarja. Živo si moramo naprej postaviti, da je v tej sveti hostiji, ki jo zavžili bomo, ravno tajisti Jezus cel in popolnoma pričujoč, ki se tamkej v nebesih znajde, kjer sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega. Molimo ga tedaj v ponižnosti. 2. Moramo obuditi terdno zaupanje v neskončno zasluženje terpljenja in smerti Jezusa Kristusa. Le po njegovem neskončnem zasluženju upamo večno življenje doseči. 3. Obudimo gorečo ljubezen do Jezusa; pa tudi pravo ljubezen do svojega bližnjega. Jezus nas je tako neskončno ljubil, da je svoje življenje dal za nas; ljubimo ga tudi mi iz serca celega; kakor sami sebe pa tudi vse ljudi, kakor brate in sestre v Kristusu. 4. Živo si pa tudi Jezusovo bitko terpljenje in smert na križu pred oči postavimo, kadar sveto rešnje Telo zavžiti hočemo. Zakaj ravno tajistega Jezusa bomo v svetem obhajilu prejeli, ki je nekdam terpel in na gori Kalvariji na križu umerl za nas. 5. Obžalujmo še enkrat vse grehe celega življenja; zakaj le naši grehi so bili krivi, da je Jezus tako neizrečeno veliko za nas terpeti moral. 6. Ponižajmo se globoko pred Jezusom. On je vsegamogočni Gospod in Bog; mi pa smo prah in pepel, červiči te zemlje; mi nismo vredni, da tako visok Gospod v naše serca priti hoče. Z ginjenim sercom govorimo tudi

mi z evangelijskim stotnikom, rekoč: „O Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak le reci eno besedo, in moja duša bo ozdravljena.“ 7. Moramo serčno, goreče poželenje imeti po Jezusu, našemu ljubemu zveličarju! Tako bo duša pripravljena, kakor lepo okinčana nevesta svojemu nebeškemu ženinu, Jezusu naproti šla.

Pa tudi na truplu se moramo pripraviti, kader k svetemu obhajilu gremo. Moramo zavolj spoštovanja, ki smo ga Jezusu dolžni skazati, od polnoči pretečene noči tešč biti; moramo pa tudi čedno in snažno oblečeni biti in z velikim zunajnim spoštovanjem božji mizi se bližati. In tako bomo na duši in truplu dobro pripravljeni Jezusovo rešnje Telo vredno prejeli, in svojo dušo nahranili za večno življenje. Zdaj vam pa še

3. hočem pokazati, ktere velike gnade in dobrote nam iz vsakega vrednega obhajila tečejo. Po svetem obhajilu se nam 1. posvečujoča gnada pomnoži in z Jezusom se na tanko sklenemo. 2. Sveto obhajilo oslabi naše hude nagnjenja, in nas k vsemu dobremu poterdi: „Če Jezus v naše serca pride, pogasi vročino hudih strast in zaceli naše dušne rane,“ tako sveti Ciril govori. „Kdo bi bil brez pomoči tega božjega zakramenta kdaj v stanu, divji poželjivosti zoperstati, ki je tudi po kerstu tako silna? Gotovo nihčer ne! Zakaj če se vi moji bratje! tolikokrat in tako močno k jezi ne skušate; če vas grešna poželjivost ne premaga, se tega ne smete štirati, kakor bi to bilo delo vaše čednosti. Saj se vidi, koliko se jih vsak dan skoz jezo pregreši; koliko jih huda poželjivost, premaga, da v gerde pregrehe zapadejo. Če ste pa vi vseh takih grehov prosti, se le temu božjemu zakramentu, kolikor vam naj več mogoče je, hvaležni skazujte; in spoznajte se za dolžnike njegove prečudne moči, ki vas je tolikih grehov obvarovala.“ Tako sveti Bernard govori. Sveto obhajilo pa ne oslabi samo hudega nagnjenja, ampak nas tudi k vsemu dobremu močne stori. Tega nas sam Jezus zagotovi, ker pravi: „Jaz sem vinska terta, vi ste mladike; kdor ostane v meni, in jaz v njem, obrodí veliko sadú.“ (Jan. 15, 5.) Veliko dobrega tak človek stori, kateri Jezusovo Telo vredno zavžije. 3. Sveto obhajilo zbríše odpustljive grehe in nas zavarje, da v velike, smertne grehe ne zapademo. Cerkveni očetje

terdijo, da nas sveto obhajilo tistih madežev, tistega malega zadolženja očisti, kar se iz človeške slabosti pregrešimo vsak dan. Pa tudi pred velikimi grehi nas zavarje. To nam zopet sveti Bernard pričuje, ki pravi: „Dve reči dela ta skrivnost v nas: prvič pomajnsa nagnenje do malih grehov, in drugič stori, da v velike grehe ne privolimo.“ 4. Sveto obhajilo nam je tudi zastava častitljivega ustajenja in večnega zveličanja. „Kdor moje mesó jé, in moja kri pije, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ Tako sam Jezus govori.

To so tedaj tajiste velike gnade in dobrote, ki jih v svetem obhajilu zadobimo od Jezusa. Zatoraj se mu pa tudi po vsakem obhajilu za tajiste lepo in priserčno zahvalimo!

S k l e p.

Ko bi vas posvetni kralj na kosilo povabil, bi si to pač k veliki časti šteli, in z veseljem in velikim spoštovanjem bi k njegovi mizi prišli. Ali glejte! čudež ljubezni božje proti nam! Nas je pa nebeški Gospod, kralj vseh kraljev, Jezus Kristus na kosilo povabil. Vsak čas nam je njegova hiša odperta, njegova miza zmirom pogernjena. In nebeška jed nam je tamkaj pripravljena. Angelski kruh se nam deli. Jezusovo mesó se zavživa tamkaj in pije se njegova sveta kri. Oh radi in pogosto tedaj pristopajte, bratje in sestre moje! k tej sveti mizi; z čistim in ponižnim sercom se tej sveti večerji bližajte, da bote Jezusa vredno zavživali in svoje duše redili za večno življenje! Kakor nježna nevesta po svojem ženinu zdihuje in mu na ženitvanski dan z veseljem naproti gré: tako naj tudi naša duša, ki je nevesta Jezusova, vselej po Jezusu serčno poželjenje ima; na dan vsakega svetega obhajila mu naj z veseljem naproti gre; z Jezusom združena vedno naj živi, dokler da jo bo čisti ženin Jezus na nebeško ženitvanje enkrat pripeljal! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

c) Bog je po svoji neskončni dobroti, modrosti in svetosti človeku v čuvaja njegove duše vést dodelil, ktera njega

kot dober prijatelj k dobremu napeljuje, in od hudega zavračuje. Blagor človeku, kateri ta glas posluša in njemu pokorščino skazuje! Blagor tudi njemu, kateri ima še tudi čuječo, nezmoteno, nezadušeno vest. Vender njega, kateremu Bog svoje gnade odtegne, zraven drugih nesreč še tudi ta strašni naslédek zadene, da dar čuječe vesti zgubi, ktera je v njem kakor zadušena. Dokler je še gnado imel, se je bal gréha, se je sence gréha ali skušnjave prestrašil, miru ni imel, ko bi bil dobre dela ali službo božjo opustil i. t. d. Kar mu je pa gnada odzeta, se ne boji gréha, temuč ga ljubi, se ne boji skušnjave, temuč jo mirno išče, opušča brez nepokoja dobre dela, greh na greh naklada, in mirno živi, mirno zaspi, in še clo ne čuti in ne vé, v koliki nevarnosti da je, in da je grešnik. Zgodi se mu, kot sv. Gregor od takih govori: Ker prevzetneži nočejo spolniti, kar spoznajo, bojo s tem udarjeni, da še hudega ne spoznajo, kar storé, da, ker so bili poprej v vednosti puntarski, nato oslepé, in ne spoznajo, kar storé. Ravno ta strašni naslédek nam Bog tudi v zgorej imenovanih besedah dopoveduje, rekoč: „Ali zdaj bom pokazal, kaj bom svojemu vinaru storil; njegov plot (vest) bom preč vzel, da bo obrezan: njegovo kamnito ograjo bom poderl, da bo poteptan.“ Torej sv. Duh po Modrem govori: „Kadar hudobni v globočino grehov pride, zaničuje.“ Od tega je viditi, da tudi Jezus govori, ko pravi: „Oni vas bojo iz shodnic metali, ja ura pride, da slehern, kdor vas umori, bo menil, da Bogu službo stori.“ Ta naslédek zapuščenja božjih gnad je toliko strašnejši, kolikor manj ga človek pozna, kolikor manj se ga zave: torej Izaija v imenu takih grešnih duš zdihuje Izaij. 38, 17. „Glej, moja nar britkejša britkost je v miru.“

d) Z eno besedo, kakor je človek z gnado božjo v lepi in častiti tempelj sv. Duha posvečen, tako postane brez gnade z dušnimi in telesnimi močmi v razvalino ali gnjusobo razdjanja. Kakor so mu, volja, vest pokazene, tako so pokaženi spomin in vse dušne moči, nepripravni za opravila božje časti: taka je s peterimi počutki našega telesa. Vse je okuženo, vse le grehu, vse razžaljenju božjemu vdano.

2. Drugi naslédek, s katerim pravični Bog nemarčnega zapravljevca njegovih gnad tepe, je, ko mu svoje gnade za pri-

hodnje odvzame, da tiste drugemu podeli. Mi moramo sicer želeli, in smo dolžni še vsák dan posebno Boga prositi, da bi Bog vsem ljudem, pravičnim in grešnikom, vernim in nevernim dal vedno tekoči studenec svojih gnad teči, kakor pusti svoje solnce vzhajati nad hude in dobre in dežiti nad pravične in nepravične, kar nas tudi sam Jezus uči moliti: „Pridi k nam tvoje kraljestvo . . . daj nam danes naš vsakdanji kruh“. In veseliti nas mora, če Boga in bližnjega ljubimo, viditi ali slišati, da Bog koga s svojimi gnadami obogati: kakor se nam je nasprot še le bati, komu zavolj božje gnade nevošljivim biti, kar bi hilo strašen greh v svetega Duha. Vender nam pa pri vsem tem ni nič manj skerbeti, da sami gnad božjih ne zapravimo, da ne bojo nam odvzete in drugim bolj pridnim in skerbnim dodeljene: zakaj Bog luči svojih gnad ne ugasne, temuč kakor sv. Janez 2, 5 v skrivnem razodenju govori „le svečnik iz svojega mesta premakne“. In to je zanj, ktereга zadene, strašna šiba, ne sicer zato, ker so gnade drugemu v duhovno obogatenje dodeljene, temuč ker so njemu, in veči del za večno odvzete.

Tudi ta strašni nasledek nam svete bukve z besedo in z zgledi oznanujejo. Ali mar ne uči ravno to Jezus v priliki od zlahtnega človeka, ki je pred svojo odhodnjo svojim poklicanim hlapcom darove ali talente izročil, da bi z njimi dobro obračali, in do njegovega prihoda, kar je mogoče, pridobili. Kadar pa o njegovem prihodu hlapec predenj pride, kateri je prejeti talent zakopal, in z njim v lenobi ni nišesar pridobil, se je Gospod razserdil, in reče k zraven stoječim Mat. 25, 15.: „Vzemite tedaj njemu talent, in dajte ga njemu, kateri ima deset talentov. Zakaj vsakteremu, kateri ima, mu bo dano, in bo obilno imel: od tistega pa, kateri nima, bo še to vdvezeto, kar meni, da ima. In tega nepridnega hlapca verzite v zunanje tame: tam bo jok, in škripanje z zobmi.“ — Ravno to Jezus omeni, ko Judom pravi Mat. 21, 43.: „Zato vam povem, da božje kraljestvo vam bo odvzeto, in bo dano ljudstvu, katero bo sad prineslo“. In če je gnada komu drugemu dodeljena, da je prvi nigdar več nazaj ne zadobi, (kar ravno to kazen ali štrafo prav strašno stori) nam tudi Jezus sam s svojo besedo priterdi, in sicer v priliki od večerje, ko povabljeni niso hotli priti, in ko Gospod svoje hlap-

ce druge k pripravljani večerji poklicat pošlje, takrat reče Luk. 14, 24.: „Povem vam pa, da nobeden od unih mož, (kteri so vabivno gnado zaverгли) kteri so bili povabljeni, ne bo moje večerje okusil“. Ravno to so tudi aposteljni spričevali: sv. Pavel in Barnaba sta namreč terdovratnim Judom v Antiohii tako kazen zavolj zametovanja božjih gnad zažugala, rekoč Dj. ap. 13, 46. „Vam je bilo pervim božjo besedo oznanovati: ker jo od sebe pahate, in se sami nevredne večnega življenja storite, polej, se mi k nevernikom obrnemo.“

Pa rekel sem tudi, da nam to strašno kazen ali ta strašni nasledek sv. bukve v žalostnih zgledih odkazujejo, poslušajmo tedaj nektere. Ker kraljica Vasti ni hotla kraljevega poklica sprejeti, je bila od kralja Asvera časti odstavljen, z kraljevega dvora odgnana, v nje mesto pa ponižna Estera postavljena. Kaj je v tej prigodbi Bog še drugega učil, kot da duša, ktera kot Vasti svojega poklica noče spoznati, svojo čast zapade, ktera bo nato drugi vredniši duši dodeljena. V mesto nevrednega kralja Saula je bil pravični David povzdignjen; in čast apostoljške službe, z ktere je Juda izdajavec odpadel, je bila vrednišemu in svetejšemu, Matiju dodeljena, kot je bilo v bukvah psalmov izgovorjeno: „Njih stanovanje naj v pustoto pride in nihče naj v njem ne prebiva: in njegovo škofijo naj drug prevzame.“ Kakor pa Bog po svoji neskončni pravici pri posameznih dušah ravna, tako jo tudi pri celih ljudstvih in narodih obrača. To vidimo jasno nad Judovskim ljudstvom. To nekđaj Bogu toliko ljubo ljudstvo je zdaj neverno; oni so njega zaverгли in on je nje zaverģel. Oni so bili nekđaj sosebno božji otroci, in deležniki njegovega kraljestva: Bog jih je z nebeško jedjo, z mano preredit, njim in njih deželji je ohranil pravo spoznanje sebe, njim je dal pravico do edino pravovernega tempeljna na vesoljnem svetu. O kako srečni bi bili pač, ko bi se bili hotli prav njegove gnade poslužiti! Ali oni spozabijo od dobrot obsuti na svojega dobrotnika, in njegovo ljubezen mu s puntanjem, z vednim ustavljanjem povračujejo, dokler njegove poterpežljivosti ne vtudijo, da jih je popolnoma zapustiti sklenil, in jih tudi res zapustil, studenec svojih gnad pa na druge narode obrnil. Kje so zdaj njih altarji, kje njih darovi, kje njih

molitve, kje oni sami? O razkropljeni otroci Abrahamovi! kako se klatijo, kot iz svoje hiše izgnane sirote po vsem svétu, vender brez domačije, brez tempeljna, brez altarja, brez daritve. Od vsega nekdanjega ne posedejo drugega, kakor imé; pa kako imé? Imé, ki je skorej vsem narodom zaničljivo in prigrajano. Ravno tako je Bog zopet pozneje že marsikteremu drugemu ljudstvu gnado prave vere odvzel, in je svečnik iz svojega mesta prestavil; takošne žalostne prigodbe obširnej dopovedovati mi pa čas ne pripusti.

(Dalje sledi.)

Listnica.

* Celovec. Prečastiti in visokovredni gospod infulirani prošt in stolni korar T. M. so nam življenje svojega žlahtnika rajnega Ozb. Ravša kaj lepo in zanimivo popisali; č. g. L. F. na Peravi so ga nam pa poslovenili. Mislimo, da vsem Slovincem lepo postrežemo.

O. Ožbalt Ravš,

goreč duhovnik, učen Slovenec, mož po volji božji.

Spominjam se, da je nedavno na vertu nekega fužinarskega gospoda izcvetela imenitna cvetlica. Od daleč in široko so dohajali gospodje občudovat milino malokdajne cvetlice. Koliko nar krasnejših cvetic na tihem in skrite m ocveti, nevidnih in neobčudovanih; to jim pa ne krati lepote. Kar cveticam se tudi ljudem rado primeri. So nektere zares žlahtne cvetlice, ktere s svojim duhom ves vert nadihujejo, in nihče se ne zmeni za nje.

Pol ure hoda od Celovca je velik prostoren britof. Mnogo so jih že zanesli tje počivat. Tri leta je, kar so tam pokopali častivrednega starčeka, gorečega duhovnika, ki je po besedah svetega pisma bil kot drevo vsajeno pri potoce. Naša ljuba domovina ga je rodila, odredila in učila, našim slovanskim bratom je večidel služil s svojimi telesnimi in dušnimi močmi, zatoraj ga Ti ljubi slovenski Prijatelj v spominu ohrani.

Precej visoko na levem sončnem obrežji bistrosive Drave stoji čedna, sloveča Žihpoljska cerkev. Daleč po Podravju se lesketata njena bela stolpa. Še več kot lepa lega privabi sveta kri, ktero je Botrinjsk menih iz Jutrovega prinesel, dosti pobožnih romarjev. Verh Žihpolj, še višji na hribu je farna ves, popred podružnica Radiške fare, na Golšovem. Ondi se je 8. Oktobra l. 1780 pridnim in pobožnim staršem vlegel ljubezniv sinček.

Bajta ali kajža pri nas svoje stanovnike (prebivavce) terdo in pičlo redi, pridne in marljive roke so njih nar boljše premoženje. Takšne so pa imeli starši našega Ožbalta. Od svita do mraka so se trudili skerblijivi oče in pridna mati, da bi oskerbeli ljubo družino. Pridni, pokorni otroci so staršem v čast in jim olajšajo in oslajšajo trude in težave.

Umen delavec gleda, kje mu nar bolj kaže, in gre po starem govoru, s trebuhom za kruhom. Ko je naš deček še le dve leti star bil, prodajo oče kajžo na Golšovem, in se z družino blizo Celovca na tako imenovani Lerhenfeld naselijo. Še marljivi so sedaj pri delu; od ranega jutra do poznega mraka so cepili škodlje in v dveh letih so si toliko prihranili, da so si kupili lastno hišico in k hišici pridobili nekaj polja. Svojo streho sedaj imajo, ta je pa blizo mesta veliko vredna.

„Imaš sinov? uči in uklanjaj jih od mladih nog. Imaš hčere? varuj njih telo“; te besede modrega Siraha bi imeli biti vodila keršanskim staršem. Oče našega Ožbalta so po njih ravnali. Zgodaj so otroke k delu priganjali, jih odverniti tolikanj škodljive lenobe, tudi uka niso zanemarali, in prav skerbno so jih v šolo pošiljali. Šola je mladosti vselej bla velika dobrota, sedajne dni je pa živa potreba. Mnogokrat sem slišal pametne možje in ženske reči: „Ko bi mi bili starši nali v šolo hoditi, bi mi bilo sedaj ljubše, kot ves denar, kterega so mi zapustili.“ Prevdarite starši! Ukaželjnemu mladenču se pot do šole nikdar ne stoji, da bi bil še tako daleč; tudi naš deček se ni vstavljal precej daljni pot do šole vsak dan skakljati. Bil je zbrihten fantič in prebrisana glavica, ki je svoje sošolce lahko prekosil; svojim učenikom se je prikupil s tim, da se je spodobno vedel in nosil in zelo priden bil. Vse pohvale je vredno, kedar prost kmetiški mladenč odklikuje se med drugimi sošolci. Bistra glavica in navdušenost mora nadomestiti mnogotere pripomočke gosposkih mladenčev. — Hitro je prekorakal latinske šole, l. 1800 jih doverši z veliko pohvalo in častjo, l. 1801 in 1802 dokonča tudi dve modroslovske šoli ali 7. in 8. latinsko. Marsikteri mladenč pride tedaj v veliko zadrego, ne ve, kam bi se obrnil, kateri stan bi izvolil; mnogo se jih je že na tem razpotji zgubilo, da niso več našli prave steze. Našemu mladenču ni bilo težko voliti svoj prihodni stan.

L. 1803 si izvoli duhovski stan. Nevtrudljivo se sedaj loti duhovskih vednost in je tako srečen v dveh letih jih popolnoma doveršiti. Že l. 1804 je izverstno prestal preskušnje v bogoslovskih vednostih in še tisto leto so ga visokorodni grof Salm — tedajni knezovladika kerški posvetili mašnika. Nadopolni mladenč je na svojem cilju — Gospoda si je v svoj delež izvolil. Tih, pobožen in zvest v svojih dolžnostih je bil ljubej predpostavljenih in vreden nositi krono katoliškega duhovništva. Izvoljen je bil po previdnosti. Nove maše se veselijo starši, če so še živi, vsa zlahta, cela soseska, od daleč privrejo ljudi k novi maši.

Vse se veseli novega delavca v vinogradu Gospodovem, in vse rado pripomaga, da se prav slovesno obhaja prvo sveto opravilo novo-posvečenega mašnika. Naš gospod Ravš so na tihem opravili veselo opravilo prve presvete daritve, in so se na tihem z angelji veselili prevelike sreče katoljskega duhovna. Na praznik sladkega imena prečišče device Marije so v Žrelcu peli prvo sveto mašo, in koj po sv. opravilu jo odrinejo na odločeno mesto za duhovnega pomočnika k sv. Valburgi.

Prejeli so več kot edini talent; jih pa tudi niso zakopali, ampak umno so ž njimi gospodarili. Niso se učili samo za šole, timveč za življenje. Že v latinskih šolah se lotijo taljanskega in francoskega jezika, ter se v njih dobro izurijo. Verstnik so jim bli slavnoznani učenik Matija Ahacel. Sedaj, ko so nastopili novo službo, se iskreniši primejo bogoslovskih vednost. Kdor skerbno in zvesto pastiruje, ima vedno dosti opraviti; goreč duhovnik se ne bo zavoljo dolgega časa pritoževal, njegove svete opravila mu kratek čas delajo. Cel teden si nabira drobtinc, da ima o praznikih in nedeljah svojim ovčicam dušnega kruha polagati. V pobožni molitvi mora vsak dan stopati pred prestol Vsegamogočnega, da usmiljenja prosi in blagoslova nebeškega.

Odraščenim je prijatelj, otrokom varh in oče, ubogim in betežnim tolažnik in pomočnik; k njim mora sam v šolo hoditi, v nji se poterpežljivosti in zadovoljnosti uči in občuduje čudne pote previdnosti božje. Vsaka fara je vinograd božji, ki da veliko veliko opraviti skerbnemu vincarju, če noče, da bi ljulika in osat vse tersje zadušila. Blagor fari, ki skerbnega pastirja ima, velik dobrotnik je od Boga. Svoj kruh z ubogimi deli, otare solze udov in sirot, in oserčuje starčka, ki jemlje slovo od sveta. Visoki poklic ima, osrečiti verne časno in večno. Ves nadušen visokega poklica pridejo naš g. Ravš na svoje prvo mesto. Pervi mesci v duhovski službi niso preveč vabivni. Mlad duhoven, dosti sicer podučen, ali ne zadosti skušen, marsikterokrat napčno zadenejo, če ne pridejo k fajmoštru, ki so jim oče in brat.

Ravša nobena težava ne omami. K sveti Valburgi je podružnica na stermem visokem hribu v Mirniku. Tje morajo duhovni pomočniki večkrat opravljat hoditi; koliko potnih srag si morajo mladi rahli duhovnik obrisati, predenj da dospejo? Izverstno so se obnašali naš gospod že kot izurjen duhovnik.

Le eno samo leto jih ondi pustijo, potem pa jih prestavijo za duhovnega pomočnika v Št. Jajnž. 4 leta so delali pri novi čedi vselej kot nar zvestejši pastir. S svojimi predpostavljenimi so vedno v lepi zastopnosti živeli. Prepir ali ostudno razsajenje so grozno čertili. Sloga jači, nesloga tlači, ta prislovica se nikjer morebiti bolj ne vresniči, kakor v duhovni hiši. Kako pohujšljivo je za celo faro, če dva duhovna brata nimata ljubezni in zastopnosti med seboj, ko bi si imela eden drugemu roke podajati, in vzajemno (zastopno) delati.

Ko so 5 let v kerški škofiji služili, se jim naenkrat zbudi stara misel (namemba) stopiti v red č. č. O. O. Jezuitov.

Prosijo škofa, da bi jim dovolili, stopiti iz kerške škofije, kar jim tudi privolijo. Št. Vidški dehan in prošt v Hribah Engelbert Švarc jim pri odstopu izročijo pohvalno pismo 8. novembra l. 1809.

Hvalijo v njem čedno duhovsko obanašanje, njih marljivost za šolo in povzdigo cerkvenega petja, njih omiko; prav priserčno jih priporočijo visokemu škofijstvu. Višjemu pastirju je bilo žal, zgubiti pridnega in zvestega delavca ali njihovemu poklicu vendar niso stavili over. 3. januarja l. 1810 dobijo dovoljenje in se nemudoma na Dunaj odpotijo. Ondi se potrudijo za potni list na Rusko, kajti njih novo stanovanje je bilo daleč, daleč na Ruskem. Oskerbljeni s potnim listom jo odrinejo skoz Galicijo in Poljsko čez Rigo v Dünaburg, kjer so O. O. Jezuiti imeli Noviciat.

10. novembra pripotujejo do Dünaburga, ali že od 20. septembra jih je čakalo pismo Paderbornskega škofa, v katerem jih za misionarja v severnih misijonih pooblastijo. (Dalje sledi.)

* Z Celovca. Visokočast. gosp. misijonar v Ameriki Lovrenc Lavtižar pišejo v „Danici“ št. 15.: „Poslal sem rokopis: zgodovina indijanskih misijonov, ki sem ga poslovenil, v Celovec do Hermagorovega društva. To prosim povedati, naj vedo, da sim bil mož beseda, ako se spis zgubi.“ Tudi v daljni Ameriki se uneti domorodec spominja nas Slovencev, se spominja našega domorodnega društva, in spisuje med toliko obilnih in težavnih opravil za naše društvo po slovenski. Komu se ne širi domorodno serce, komu ne poskakuje sladkega veselja! — 4. oktobra smo res v roke dobili celi obširni rokopis. Obsega 60 tesno pisanih pol in nosi naslov: „Zgodovina katoliških misijonov med Indijanskimi narodi v Zedinjenih Deržavah v Severni Ameriki; 1529 — 1854; spisal v angleškem jeziku Janez Gilmary Shea; poslovenil slovensk domorodec.“ Malo smo rokopis že pregledali in povemo, da nam vse prav lepo dopada; prihodnje leto ga mislimo družtvenikom podati. Imamo še drug rokopis pri roci. Visokovr. gospod kaplan Peter Zizej so kaj lepo poslovenili nemško občno pohvaljeno knigo: „Humberts Gedanken“, in že cel rokopis družtvenemu odboru zročili. Lehko bi se vse te lepe in imenitne reči tiskale in naše slovensko slovstvo bi veselo rastlo, ako bi čč. gg. družtveniki svoje letnine plačevati ne zabili in zabili družtvo podpirati, kakor so obljubili in se zavezali.

* Z Celovca. K. D. Kdor koli je bil kedaj v tukajšni bolnišnici in je vidil staro kapelico, je moral spoznati, da bi živa potreba bila, kapelico kje drugod narediti. Po lesenih stopinjah ali prav za prav po kratki lojtri si se splazil v prav majhno tesno kapelico. Potrebo nove kapelice spoznavši je sedajni vodja bolnišnice tega dela se lotil in tudi srečno ga dognal. Napravili so kapelico na bolj primer-

nem kraju, lepo so jo izmalali in statue stare kapelice, namreč: križanega Zveličarja, Mater božjo in sv. Janeza so popravili. 14. avgusta ob 10. uri so v. č. g. korar in dehant J. Rebernik novo kapelo blagoslovili: č. O. Quardian tukajšnega kapucinskega samostana, Norbert Briks, so potem prvo sveto mašo v novi kapelici brali z 2 levitoma. Pričujoči so bili g. vodja bolnišnice Dr. Birnbacher in drugi zdravniki, oskerbnik g. Nekerman in veliko drugih pobožnih. Priča so tudi bili stari možji in ženke, kateri si nič več zaslužiti ne morejo in v tej hiši se oskerbé. Tudi tista deklica je bila pri sv. opravihu, kateri se je lani ob vseh Svetih na britofu obleka pri luči nekega groba vnela, sedaj je pa že precej zdrava. —

Bog daj, da bi zdravniki mimo grede pri kapelici si sprosili pravo razsvetljenje, spoznati bolezni, — pomoč od zgorej pomagati bolnikom, strežaji poterpeljivosti in ljubezni. Bog daj, da bi se bolniki v duhu h križanemu Jezusu obrnili in ga prosili za ljubo zdravje, če pa je njegova volja, za srečno smert. Bog daj! da bi ozdravljeni nikolj iz hiše ne šli, prej da niso Bogu čest in hvalo dali v njegovi novi hiši. Tako sem mislil ob blagoslovljenju nove kapele.

* Iz Gorice. „Slov. Prijatelj“ je bil l. 1857 nekoliko zastran šolstva v Černiškem šolskem okrogu na Goriškem prinesel, naj naznani letos v tej zadevi, kaj je važnišega od Gorice in goriškega šolskega okroga. — Po letošnjem šematizmu je bilo 69 tukajšnih bogoslovcev, kateri so razun dveh v seminišču hrano in stanje imeli. Goriških je bilo 34, Teržaških 17, Poreških 9, Kerških 9. Četertoletnike, katerih je 12, ima Teržaški škof doma v svojem seminišču. 21. p. m. to je v praznik sv. Matevža so naš prevzv. knezo-nadžkof tu v svoji domači kapelici mašnikovo posvečenje delili 7 bogoslovcom, in sicer 5 seminiškim rejencom, in 2 frančiskanerjema. Letos imamo tu le 5 novincov za vinograd Gospodov. Prihodnje leto bo v tej reči bolje. —

Kar zadene naše gimnazialne šole je bilo vsled dotičnega letnika, ki ima na čelu dva lepa sostavka: „Beitrag zur Behandlungsweise der Aesthetik in der obersten Gymnasial-Classen“ in „Die Tempora und Modi im Slovenischen mit Rücksicht auf das Deutsche und die classischen Sprachen“, na tukajšni gimnazii 248 učencev, 244 katoličanov, 3 izraelci, 1 protestant, po narodnosti 138 Slovincov, 82 Furlanov, 14 Italijanov in 14 Nemcov. — Učenicov, poterjenih in namestovavnih je bilo z g. zač. direktorjem vred 17, zmed katerih sta slovenščino učila gg. Solar in Marušič, slovenska korenjaka. — Po letopisu spodnje realke je bilo v dotičnih 3 razredih vsih dijakov konec t. l. 146. Po veri: 143 kaloličanov, 2 protestanta, 1 izraelc: po narodu: 50 Slovincov, 76 Furlanov, 19 Italijanov, 1 Nemeec. Realnih učiteljev z g. vodjem vred je bilo 7, med kterimi je g. Hladnik, verli Slovec, slovenščino učil. Škoda, da mu ni bilo dano več ko eno samo uro v tednu v vsakem razredu jo učiti. — Razne verstitve nam

dalje pokažejo, da je bilo tu v zgledni veliki šoli, in sicer v IV. razredu italijansko-nemškega oddelka — 1. 2. sekc. — 118, in slovensko-nemškega oddelka 71; III. razredu italijansko-nemškega 80, in slovensko-nemškega 69; v drugem razredu italijansko-nemškega oddelku 73, in slovensko-nemškega 73; v I. razredu italijansko-nemškega oddelka 80, in slovensko-nemškega 51; nedelske 189, in risarske šole 128, vsih skupej 932 učencov. — Trivialka, ali ko se imenuje mestno-ljudska šola je imela s 3 nedelskimi vred 266 učencov, in 350 učenk. — Častite Ursularce so učile v 4 raznih razredih 234 učenk. — Zavod za gluhoneme je letos 73 — med njimi 25 slovenskih gluhomutcev odrejaal. V napravi za zanemarjene dečke je teh 31. — — Še neke druge naprave, v ktere se otroci obojnega spola jemljejo in učijo, so v Gorici, od katerih bi se vtegnilo kaj hvale vrednega povedati, pa bi bilo preobširno. Iz vsega je očevidno, koliko kaj da se tu zastran omike in odgojenja stori. Kako je o tem zunaj mesta v goriškem šolskem okrogu drugi pot. —

* S Krašnje. Dragi prijatelj! Med drugimi se posebno ti, Društvo svetega Mohora, Danica in naše ljube Drobince trudite, marsikaj kratkočasnega, podučnega in koristnega med slovenski narod zasijati; pa povem ti, vi vsi pojte spat proti neki baži pisavcov, kateri so jeli v današnjih dneh za izobraženje Slovincov skerbeti. Njih pisarije kako so vse drugačne od vaših! Čista slovenščina teče v njih ko med, zdrava domišljija razveseljuje serce, in kar je še posebne hvale vredno, sveta, zveličanska vera se kaže tukaj v svoji nar lepši lepoti in blagosti. Pa si boš mislil, kaj hoče ta kavc s to zabavljico? Koga tukaj meni? Ktere bukve so tolike prednosti pred vsemi drugimi? Le počasi, nočem ti jih zamolčati, in vem, kakor hitro ti jih imenujem, moral mi boš prav dati in se — smejati. Da pa vendar, ako jih še nemaš, si tudi bukvice, se ve da v svoj posebni duhovni prid prikerbiš, ti jih hočem ne le samo imenovati, ampak tudi nekaj imenitnega zapopadka prav kratko tu naznaniti. Bukvice pa so: „Svesek zhudapolnih pravliz“, in ena teh pravlic ima naslov: „Trojno rešenje duš, ali trije vitesi po smerti ob glavo djani.“ Kaj ne, kako vabljivo, mikavno?! Pa poslušaj!

Nočem govoriti kaj več o slovenščini in domišlii, te hočem le opomniti duha, ki veje po teh bukvicah v verski zadevi. Govori se tukaj od nekega pobožnega Petra, kako moli in v cerkev hodi, kako je dobrotljiv in poterpežljiv, kako si nabera dobre dela, ter živi, da ga vse spoštuje in rado ima! Pa čudno! Šestdeset let je živel keršansko, pravično in nič posebnega se mu ni pripetilo, in še le po tem času, ko se je žganja prav dobro navlekel in omamljen zaspal, se mu prikaže angelj božji, mu naznanuje bližno srečno smert, in kar mu je še poprej storiti tu na svetu.

Čudno! bral sem dozdej vedno v katehizmu, da je požrešnost eden poglavitnih grehov, in sem tako tudi vun in vun sebi izro-

čene učil; pa glej, temu ni taka. Upijaniti se, ne more greh biti, ker ne treznemu, ampak žganja polnemu Petru se angelj božji prikaže, ter mu naznanja, ne morde nesrečno, ampak srečno smert. Peter poprej moli, potem je in zadnjič se naseka žganja, zaspil, in glej: Bog se veseli truda žganja omamljenega Petra, ga o takem stanu posebno pomilosti ter mu napove po angelu bližno zveličanje. Kako lepo, kako veselo, kako keršansko!!! — Aj, aj!

Vendar to še ni vse. Nek oče Anzelm pravijo, da so Petrove sanje gotovo od Boga, zakaj, kader se ena reč, ki ni z hudobijo v zvezi, zaporedoma trikrat človeku sanja, je to gotovo znamenje, da je od Boga. Dozdaj ni cerkev kaj takega nikoli terdila, nikoli učila, toraj glej tukaj novo versko resnico, nov dogma!

Še več: Neki trije vitezi so bili grozovitni hudobneži, veliki, veliki grešniki pred Bogom, ni brati besedice, da bi se bili kesali svojih pregreh, se jim odpovedali in se na pot pokore vernili; temveč ravno ob času, ko so več ljudi s strupom pomoriti hotli, pa ali po nesreči ali nalaš, sami sebi zavdali; ravno ko so zavdani brez keršanskega kesanja tako rekoč pojemali, in je mera njih hudobij po zaslišanem glasu že bolj ko polna, in sicer prepolna bila, in oni zreli za smert, se jih je Bog usmilil, ter dal trupla sicer strohnéti, vendar pa pustivši duše v strohnjenih truplih tako dolgo, da jih reši usmiljen človek s tem, da jih ob glavo dene. Ni ga brati tudi nar manjšega dobrega dela, katero bi jim bilo milost božjo naklonilo, tudi ne iščejo tiste, vendar pa jo najdejo — Bog jim jo tako rekoč posili, posili terdovratnim hudobnežem, njim, katerih mera hudobij je bila že prepolna, in oni že zreli za smert, toraj zreli za pogubljenje. V zaresnem življenju, v katerem je grešniku mogoče, še zadnji trenutek časnega bivanja milost pred Bogom doseči, ne razodevajo vitezi nobenega spoznanja, nobenega kesanja, nobenega poboljšanja; v čudnem stanu duš, ki morajo v strohnjenih telesih ostati in živeti, toraj v stanu, ki ne sliši več k zaresnemu časnemu bivanju torej ne več v tisti čas, v katerem se zamore za večnost delati, vitezi sicer žalujejo, pa ne zato, ker so grešili in Boga žalili, temuč edino le, ker morajo terpeti. Tudi tukaj v tem prečudnem stanu ni sledi nobeno pokore, kakoršna bi kesanje in poboljšanje razodevala; in vendar Bog jih ne pogubi, Bog se jih usmili in za nebesa prihrani. Koliko čudni, čudni nauki. Človek naj po tem takem greši, kakor hoče, naj uganja, kar se mu le koli poljubi, ni se mu treba pogubljenja bati. Bog se ga bo brez poboljšanja usmilil, ter ga zveličal po kakem kratkem časnem terpljenju. Berem sveto pismo stare in nove zaveze skoz in skoz in na vse strani, prebiram življenje svetnikov, in premišlujem nauk svete vere, nikjer ne najdem, da bi bil katerikrat kak grešnik milost dosegel ter se zveličal brez kesanja in poboljšanja, ali da bi smel upati terdovratnež srečne večnosti. Sveti Dismaz je bil sicer tudi ropar, ali on je na križu visoč spoznal svojo

hudobijo, se kesal doprinesenih pregreh, zadovoljno v duhu pokore smert križa terpel, in kakor tak Gospoda usmiljenja prosil. Vendar tega zanaprej ni potreba. Po čmu spoznanje in kesanje, po čmu zmagovanje in spreobrnjenje? Saj se je Bog usmilil tudi teh toliko hudobnih vitezov, tudi jim ni bilo potreba ga prositi usmiljenja, ter poboljšati se! Ni to nauk, da je kaj? In ta nauk se skuša katoljski cerkvi podtikati! — Aj, aj!

Preveč, ljubi Prijatelj, bi se pričujoči list narastel, ko bi hotel celo pravlico natanjko pretresti. Le nekaj sem torej iz nje posnel, in čas je, da pismo doveršim. Vendar pa nehati ne morem, predenj ne omenim vsaj še ene reči. Pripoveduje se, da pretekle so še le štiri leta, kar so znani hudobni vitezi v znanem, prečudnem ne živem ne mertvem stanu bivali in terpeli. Štiri leta tedaj so še le minule, kar so ž njimi vred minuli tudi njih ropi in vse druge hudodelstva; vedelo se je tedaj še dobro vse, kar je bilo kjé vzetelega, ali tatinsko ali roparsko; lahko po tem takem bi se bilo tudi vse, kar so naropanega našli, nazaj dalo njegovim pravim gospodarjem, in s tem popravila storjena krivica vsaj po večem. Pa temu ni bilo tako.

Soditi po najdenem zakladu, ni bilo le troje cerkev oropanih, ampak gotovo brez dvombe, veliko več. Tudi posestnikov premožnih, bogatih je moralo od te strani biti lepo število. In če prevdarimo okoline, bi se bili brez vse težave celo lahko našle cerkve, našli gospodarji ukradenih in poropanih reči, pa ti se niso iskali.

Sicer ni obdržal Peter Krunov za-se ali za svoje tudi nar manjše reči, nič od vzdignjenega zaklada, pa tudi ni dal temu, komur je slišal. Zidal je ž njim cerkev v čast sv. Trojice, torej zidal cerkev s ptujim, naropanim dnarjem, z dnarjem krivičnim. —

Razdelil je cerkvene posode med tri bližne cerkve, torej je dal tem cerkvam tudi posode, ki so slišale drugim cerkvam, ktere so jih še verh tega merde bolj ko te potrebovale. Razdelitev taka, ker razdelitev ptujega blaga med ptuje, je bila potem takem krivična, pregrešna.

Dal je vsaki ravno omenjenih cerkev deset tavžent tolarjev, in kaj misliš zakaj? Glej čudo! Za štiftane maše! Deset tavžent tolarjev vsaki cerkvi, trideset tavžent vsem trem — neizrečeno veliko maš! Kako bi jih bilo moč opraviti v treh cerkvah! In za koga so bile štiftane? Čuj novo čudo prečudno! Za te tri hudobne, in zdaj že rešene viteze! Torej so bile maše štiftane ne za oropane in poškodovane gospodarje, ampak za roparje same; bile so štiftane za viteze, ki so bili že rešeni, in so šli kakor takšni v pokoj, torej v zveličanje. So bili pa zveličani, po čmu še maše za nje? Ali pa so maše tudi za te potrebne, ki so že v nebesih? —

Vidiš tukaj krivice nakopičene na krivice, prismodije, da drugači ne rečem, na prismodije! In vse to nekako ko nauk katoljski za priprosto slovensko, čisto katoljsko ljudstvo! Med tem, ko celo sveto

pismo, ustno izročilo, cerkveni očaki, z besedo: mati katoliška cerkev z enim glasom uči in tirja, da se ima ukradeno, krivično blago nazaj dati temu, kateremu je vzeto bilo, uči pravlica od treh vitezov ravno narobe, oznanjuje nauk katoliški cerkvi na ravnost nasproten. In take bukvice so odmenjene Slovincem po domači slovenski zemlji v kratkočas in kaj pa da tudi v podučenje? Kaj ljubi prijatelj, pač k temu porечеš? Niso li te bukvice, kakor sem že zgoraj omenil, spomina vredne in imenitne žadosti, da jih ti, ki široko po Slovenskem prideš, tudi med Slovenci oznaniš, pa, kakor se že samo zastopi, oznaniš zavolj prednost, ki jih imajo v zadevi čiste slovenščine, zdrave domišljije, in kar je več, v zadevi čudolepih naukov, ki jih ponujajo našemu slovenskemu vernemu narodu? Nočem se na dalje v pretres teh bukvic spuščati, hotel sem s tem le slovensko ljudstvo opomniti na novo bažo pisarjev, in sicer zdaj še bolj šaljivo; se pa prikaže še kaka taka huzarija na svitlo, ti hočem, ljubi Prijatelj, zopet pisati, takrat pa nekoliko resnobniše pojasnovati mlakužni strupni vir takih čenč. Kritiko le kritiko!

J. V.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Lovre Štangl je dobil faro Ločani; č. g. Balant Lesjak mlajši pride za kapl. v Rožak; umrl je Mih. Lüffelman deficient v Praze. R. I. P.!

* Lavantinska škofija: Lokalijo Šent-Vencesl je prejel čast. gospod Ant. Fröhlich, kapl. na Laškem. Prestavljeni so naslednji gg. kaplani: Jožef Šehel na Vransko; Mat. Pogelšek v Trebovlje; Franc Trafenik v Gornji grad; Franc Janežič na Laško; Ant. Hobel k Materi božji na jezerji; Janez Krener v Olinje; Franc Svarc v Gotovlje; Jož. Štor v Zibiko; Matija Arzenšek v Sromlje; Melhior Goličnik v Monsberg; Mih. Baumkirher v Pišce; Matija Stoklas v Šmartin pri Žaleku; Rajmund Koceli v Loko; Matija Kertua v Kalobje; Gregor Kokal na Rudo; Simon Pihler v Kloster (Stift Griffen); Martin Godina v Šmarje; Henrik Križan za namestnega kaplana v Dobje; Korl Simandl v Šmibel pri Wolfsbergu; Blaž Trunk v Setale; Jožef Matoh na Pako. Vmestjenje novoposvečenih gospodov: Jak. Bohine k Novi cerkvi; Jož. Skerta v Reichenburg; Matevž Steiner v Doberlo ves; Jož. Sever v Kapele; Jož. Skerbinc na Černo; Jan. Slomšek na spodnjo Polskavo; Matevž Novak v Pilštanj. — Umerl je čast. gosp. Blaž Artverič, fajmošter v Podčetrtku. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. Ker so prečastljivi gosp. korar in doseđanjí duhovni vodnik in spirital Juri Volc vodstvo mladenšnice, Alojzjeviša, sprejeli, so namesto njih visokoč. gosp. dr. Henrik Pavker, stolni kaplan, v spiritala izvoljeni. Gosp. Ant. Košmerl pride za duh. pom., učenika kersanskega nauka in začasn. sols. vodja v škofjo Loko; gosp. Em. Rhen za namestnega prefekta v Alojzjeviše; gosp. dr. Jan. Gogala, duh. pom. na Verhniki, pride za duh. pom. v stolno cerkev v Ljubljano; gosp. Mat. Štrucelj na Verhniko; g. Jan. Oblak v Ternovo na Notrajnskem; gosp. Mih. Kotnik, novoposvečenec, v Senožeč; g. Jan. Germ v doljni Log; gosp. Mat. Markič v Koprivnik; gosp. Gorišek, novoposvečenec, v Metliko; gosp. Fr. Pleško v Čemšenik; gosp. Mart. Indof, novoposvečenec v Šent-Gothard. — Špitalič je podeljen gosp. Flor. Prelesniku; lokalija sv. Urha pa gosp. Golmajerju. — Gosp. Val. Razinger, kaplan v pokoji, je 18. kim. umrl. R. I. P.!